

Ki tud többet a kőolaj-feldolgozásról?

1. forduló

Kőolaj-feldolgozás

2023.10.20.

A Dunai Finomító egész területe **fokozottan**
tűz- és robbanásveszélyes!

Mai program

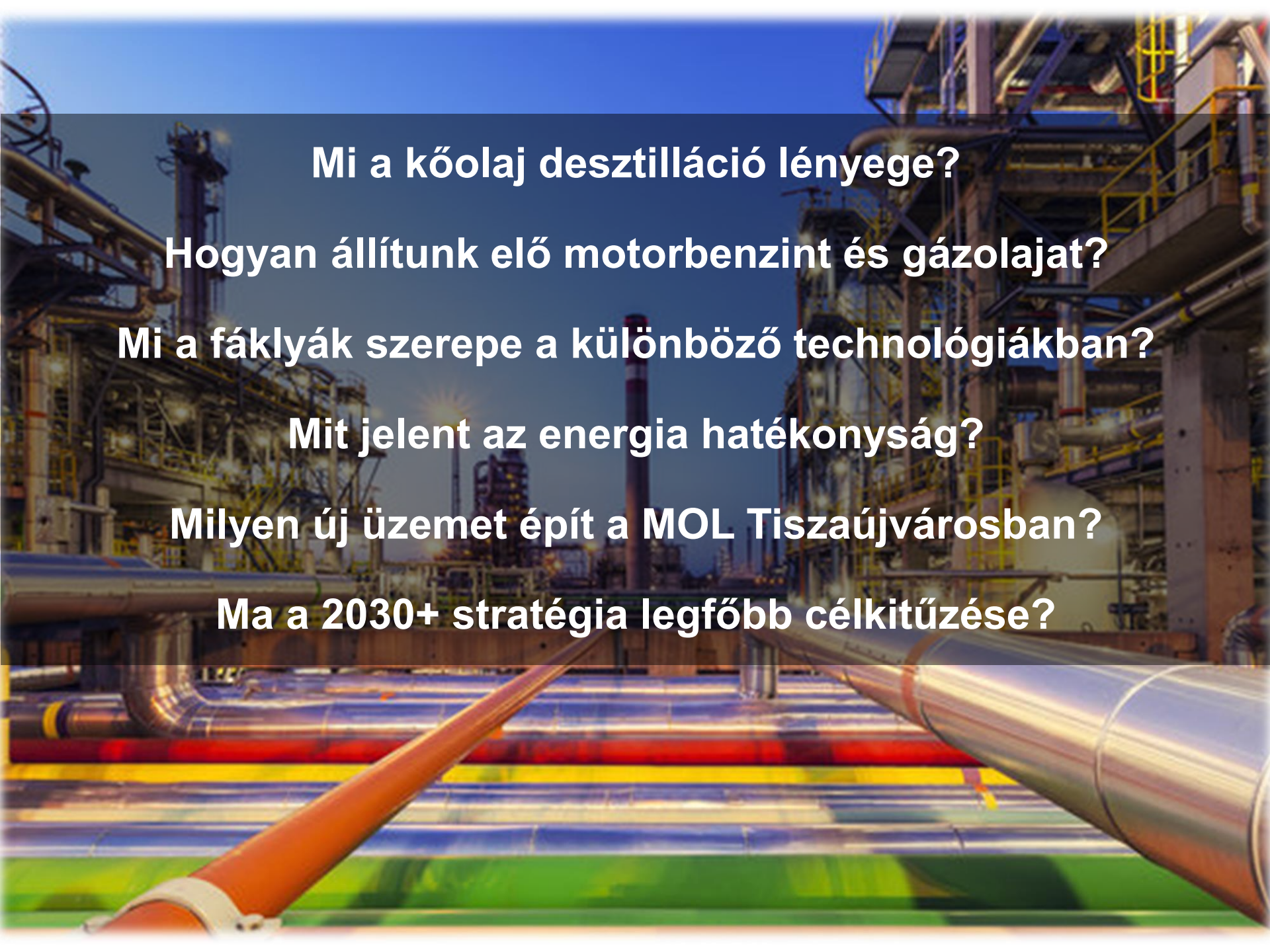
7:45-8:00	Megérkezés
8:00-8:15	Program ismertetése
8:15-8:45	Tudáspróba
8:45-9:40	Előadás
9:40-9:50	Szünet
9:50-11:50	Üzem és FER látogatás
11:50-12:15	Beadandó ismertetése, 1. forduló lezárása, mi várható

**Mire koncentrálj
az előadás alatt?**

Mi a kőolaj desztilláció lényege?

Hogyan állítunk elő motorbenzint és gázolajat?

Mi a fáklyák szerepe a különböző technológiákban?

Mit jelent az energia hatékonyság?

Milyen új üzemet épít a MOL Tiszaújvárosban?

Ma a 2030+ stratégia legfőbb célkitűzése?

Az OLAJIPAR számokban...

- A 2. legfontosabb iparág a világon
- 4 milliárd t/év kőolaj felhasználás a világon
- 1,8 milliárd l/év benzin felhasználás Magyarországon
(36 millió tank; 1 tank 50 liter)
- 2,8 milliárd l/év gázolaj felhasználás Magyarországon
(56 millió tank; 1 tank 50 liter)

Minden **másodpercben** egy
Audi A6 tudunk megtölteni a
Dunai Finomító termeléséből
(60 l/tank)

10.000 m³

1 liter = 1 dm³

1 m³ = 1000 dm³

10.000 m³ = 10.000.000 dm³ = 10 millió liter

10 millió liter üzemanyag = 200.000 tank (50 literes)

Česká
rafinářská

OMV

Slovnaft

MOL

INA

PETROM

MOL

A Dunai Finomító

Toköl

Szigetcsép

Duna

FEJÉR
PEST

Százhalombatta

E73

7

6

6

Ercsi

6

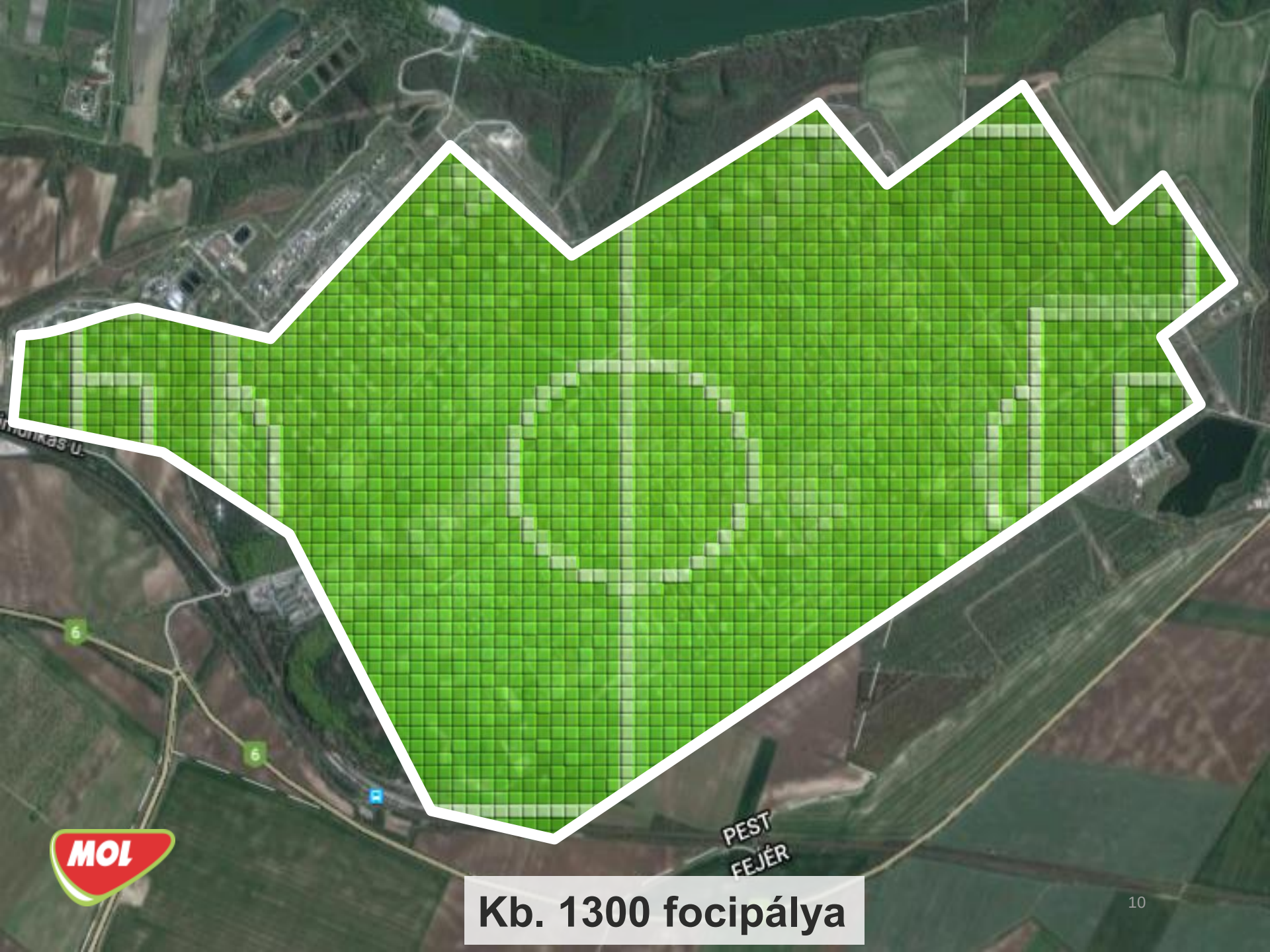
FEJÉR
PEST

M6

MOL

Kb. 1300 focipálya

1970-ben...

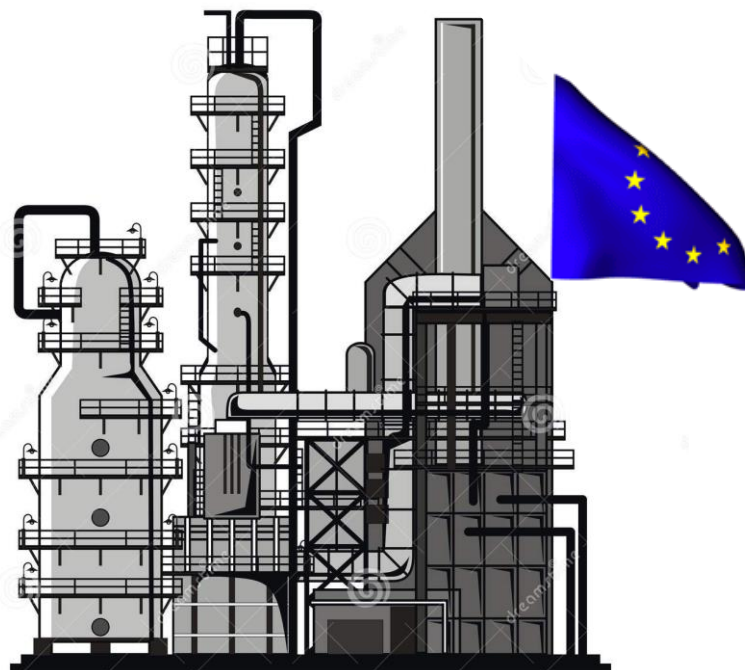
... és napjainkban.

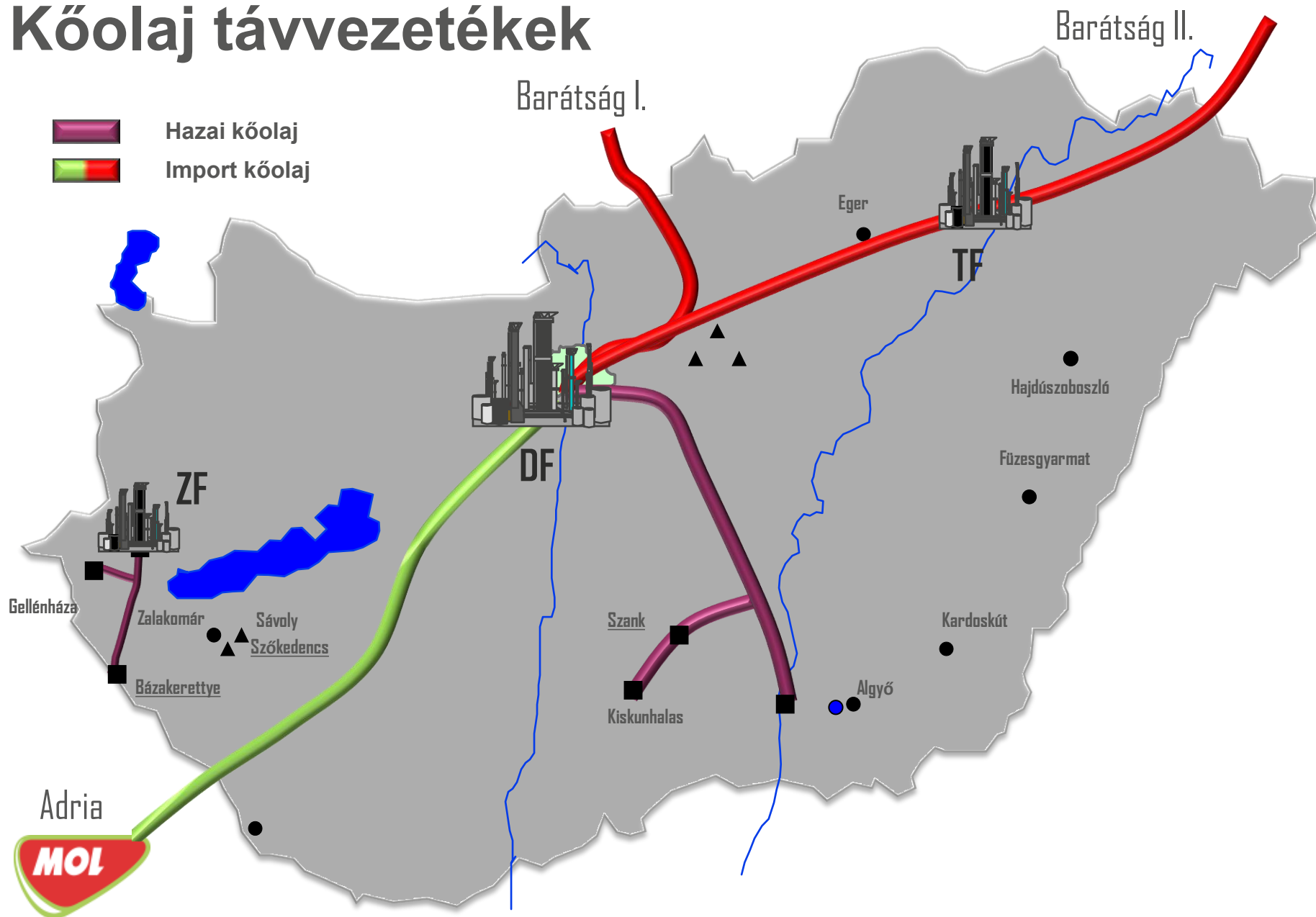
Dunai Finomító, Százhalombatta

- Alapítás éve: **1960**
- Az első desztillációs üzem (AV-1) üzembe helyezése: **1965**
- Jelenlegi desztillációs kapacitás: **8,1 milliót/év**
- A Dunai Finomító Magyarország egyetlen kőolaj-feldolgozó finomítója
- A közép-európai régió egyik meghatározó olajipari szereplője
- Az előállított üzemanyagok minősége maradéktalanul megfelel a legszigorúbb **EU követelményeknek** is.

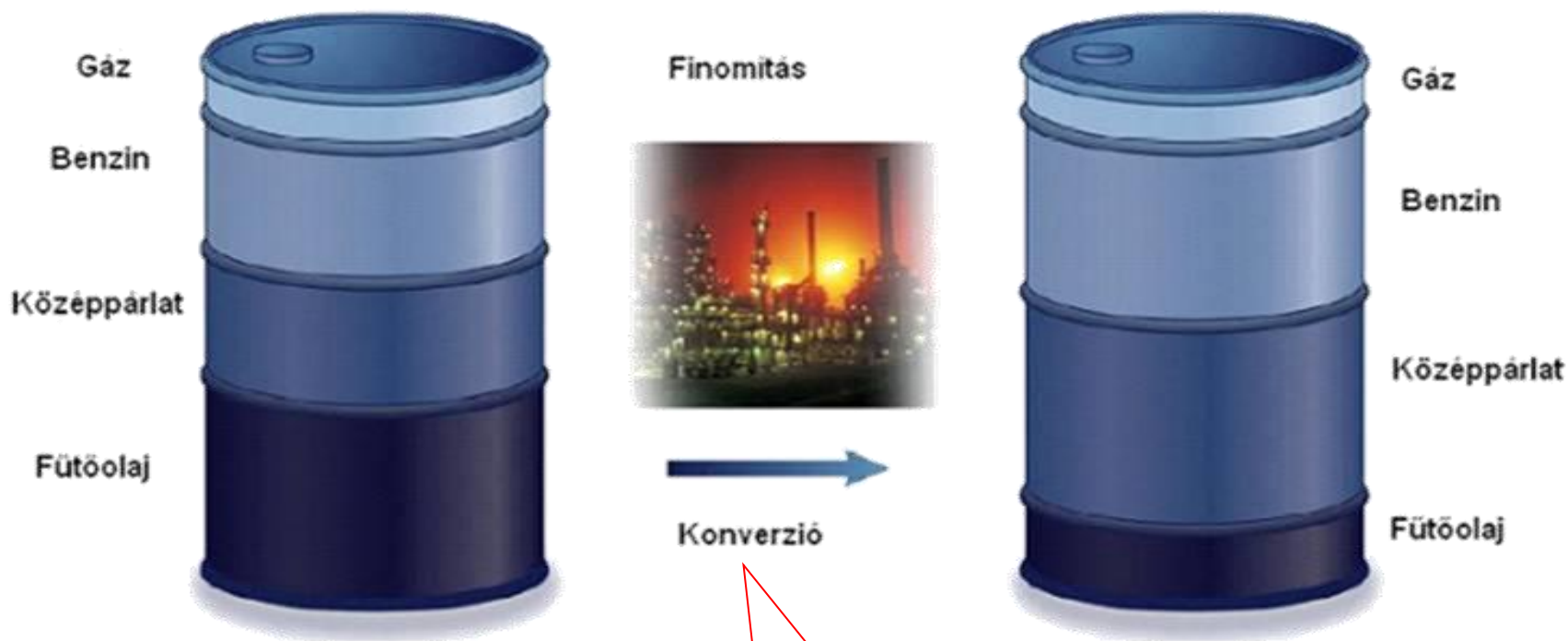

Kőolaj távvezetékek

A Finomítás célja

A piaci igényeknek megfelelő termékstruktúra előállítása.

A kőolajból egyszerű
lepárlással kinyerhető
termékek

Finomított termékek

A kőolajban található
vegyületek kémiai
átalakítása.

A kőolajok összetétele - 1

- ✔ Biológiai eredetű, szerves anyagok bomlásterméke
- ✔ Szénhidrogének komplex elegye
- ✔ Heteroatomokat tartalmazó vegyületek
- ✔ A kőolaj elemi összetétele (m/m%):
  - ✔ Szén: 83 – 87
  - ✔ Hidrogén: 11 – 14
  - ✔ Kén: 0,2 - 4,0 (max. 7 %)
  - ✔ Nitrogén: 0,1 - 1.0 (max. 2 %)
  - ✔ Oxigén: 0 - 0,5
  - ✔ Fémek: 0 - 0,2

A kőolajok összetétele - 2

Olefin és acetilén szénhidrogének
nem találhatók a kőolajban!

AZ ELEMÉK PERIÓDUSOS RENDSZERE

Jelmagyarázat

Relatív
atomtömeg

Rendszám -
(=protonszám)

A kémiai elem –
neve

A kémiai elem vegyjele
(szilárd, **gáz**, **folyékony**)

Elektron- pályák szerkezete

	Alkáli-fémek
	Alkáli-földfémek
	Fémek
	Átmeneti fémek
	Félfémek
	Nemfémes elemek
	Nemesgázok
	Lantanoidák és aktinoidák

Jelmagyarázat

Relatív atomtömeg
Rendszám (=protonsám)
A kémiai elem neve
Elektron-pályák szerkezete
A kémiai elem vegyjele (szilárd, *gáz*, *olvadékos*)

Alkáli fémek
Alkáli földfémek
Fémek
Átmeneti fémek
Félfémek
Nemfémes elemek
Nemesgázok
Lantanoidák és aktinoidák

18(VIII A)

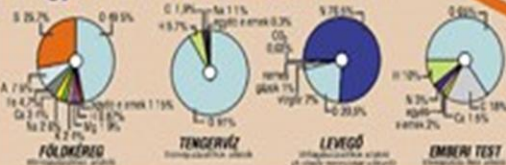
13(III A) 14(IV A) 15(V A) 16(VI A) 17(VII A)

Az elem minden izotópja radioaktív

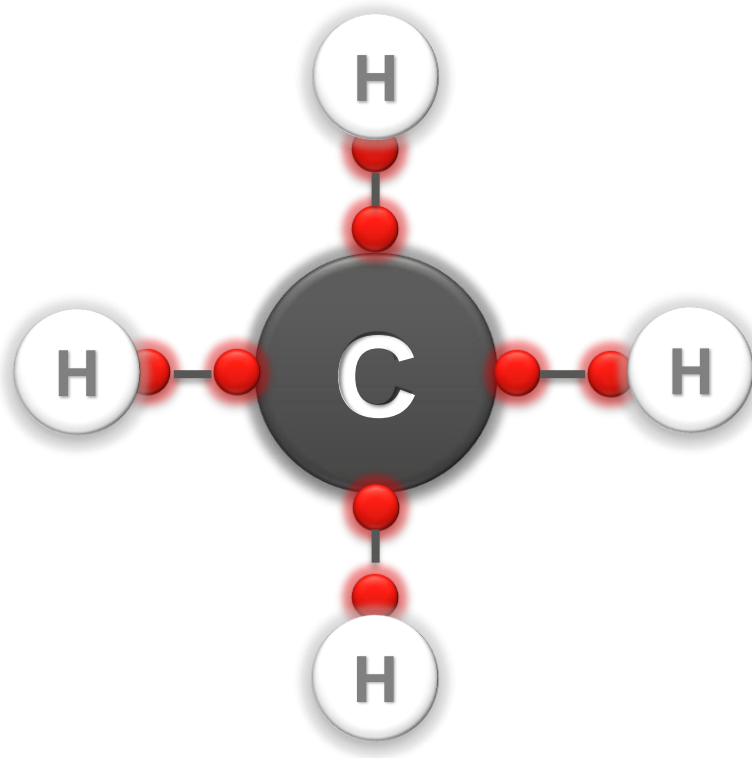
A legstabilabb izotóp atomtömege

A legstabb labb
izotóp felezési ideje
(a = év /*lat. annus* /
d = nap /*lat. dies* /
h = óra /*lat. hora* /
min = perc /*lat. minutum* /
s = mp /*lat. secundum* /
ms = ezred mp
/ *lat. millesecundum*)

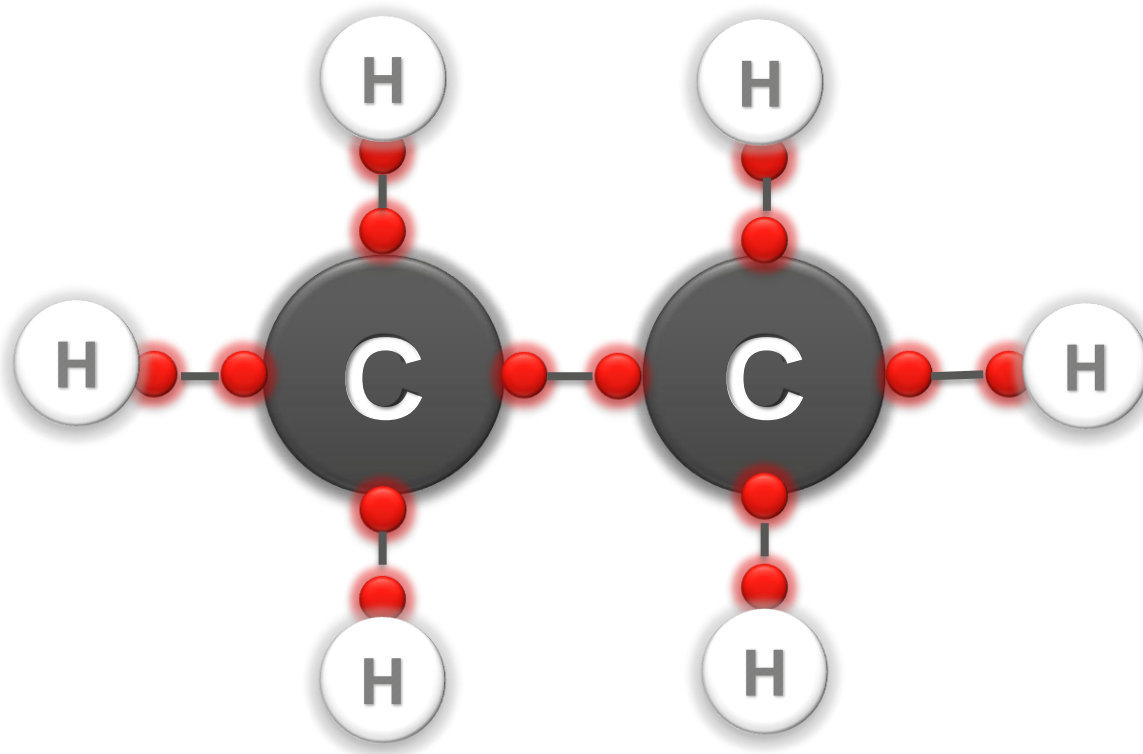
Kémiai elemek megjelenése a természetben

[illegible]

Szénhidrogének szerkezete - METÁN

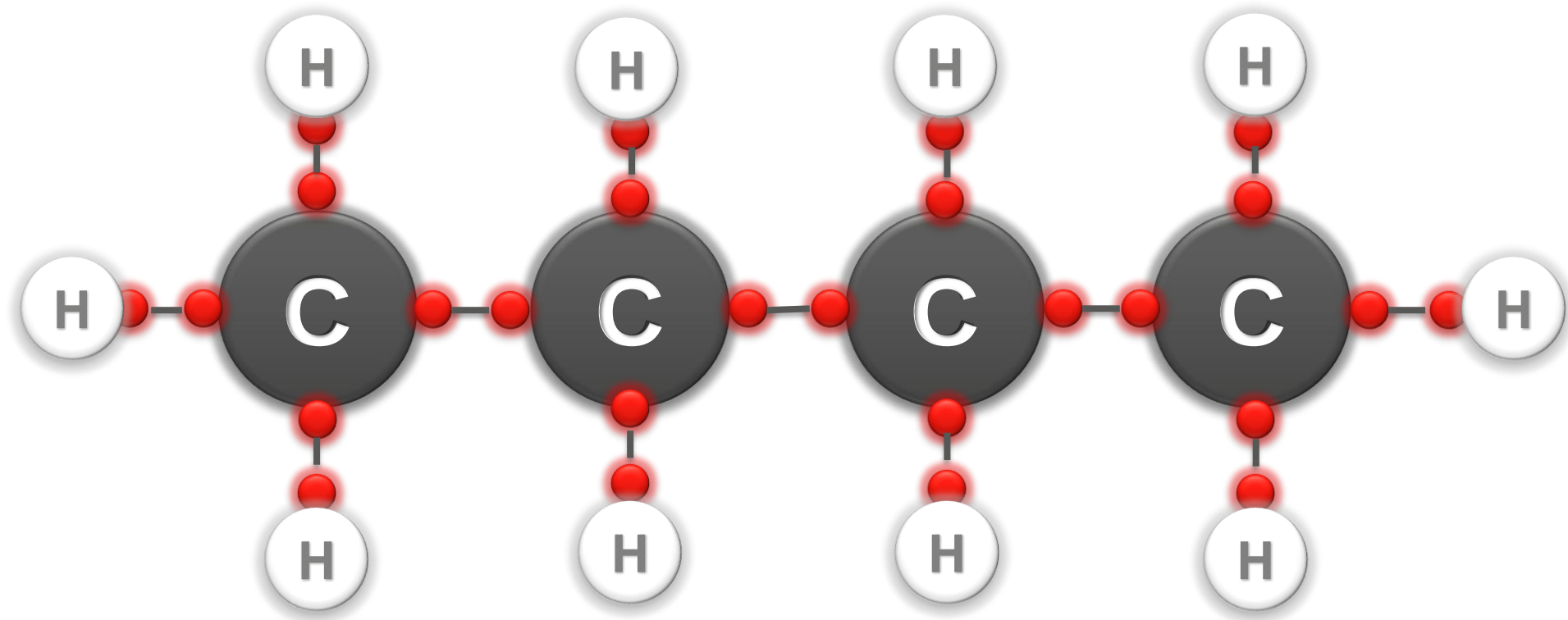

Szénhidrogének szerkezete - ETÁN

Szénhidrogének szerkezete

Kőolaj jellemzői - 1

API sűrűség

50 felett	kondenzátum
33-50	könnyű kőolaj
24-33	közepes kőolaj
24 alatt	nehéz kőolaj

$$API \text{ sűrűség} = \frac{141,5}{\rho} - 131,5$$

Kéntartalom

0,5 % alatt	alacsony kéntartalmú (édes)
0,5 % - 1,5 %	közepes kéntartalmú
1,5 % felett	magas kéntartalmú (savanyú)

Kőolaj jellemzői - 2

Kémiai jellemzők

- ✔ Paraffin-tartalom
- ✔ Nafténes vagy aszfalténes

Folyási tulajdonságok

- ✔ Viskozitás
- ✔ Folyáspont

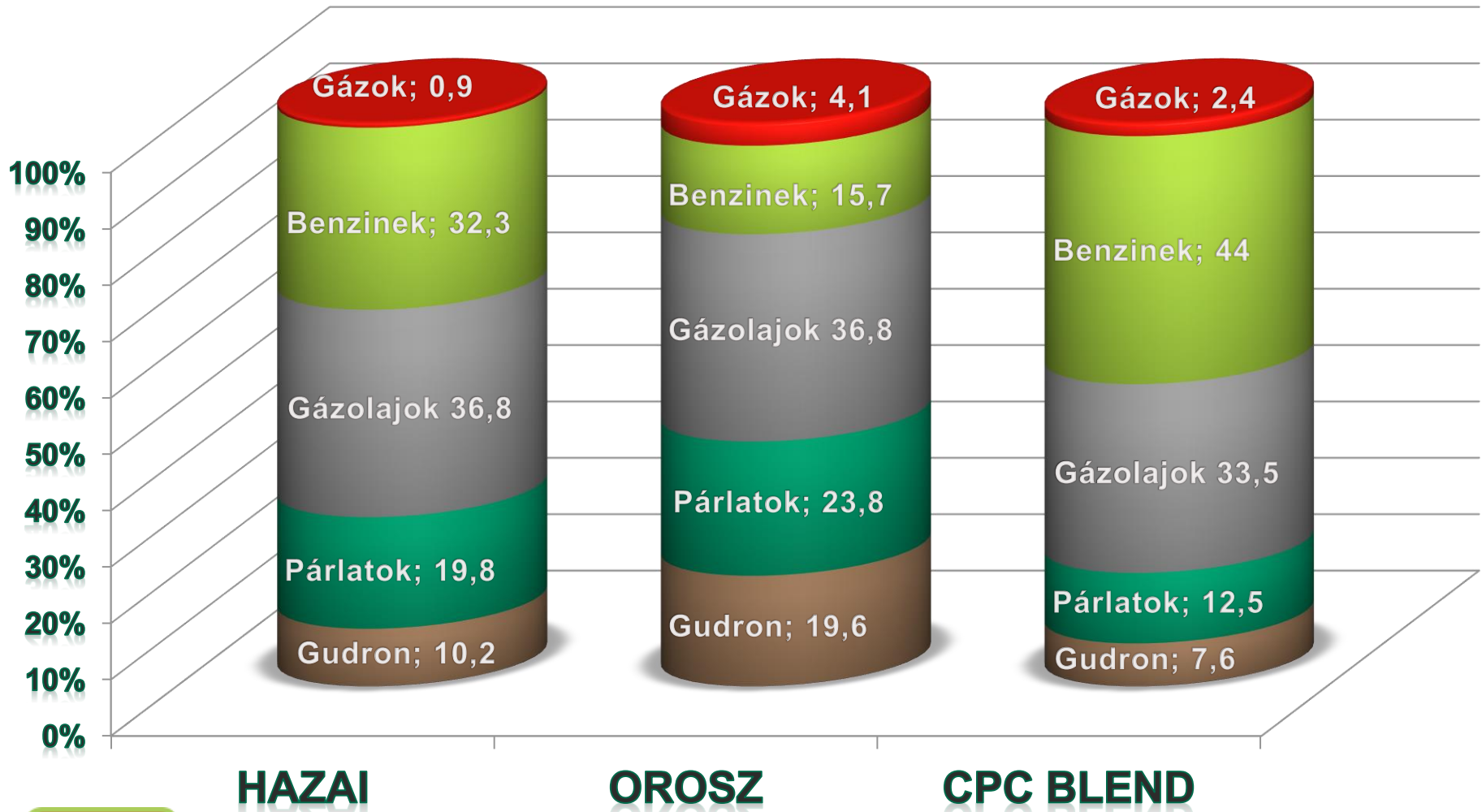
Ezek az adatok megtalálhatók
a **kőolaj assay**-ben!

**Több mint 200
fajta kőolaj a
világon**

A hazai, az orosz és a CPC kőolajban lévő termékek aránya

Finomítói technológiák

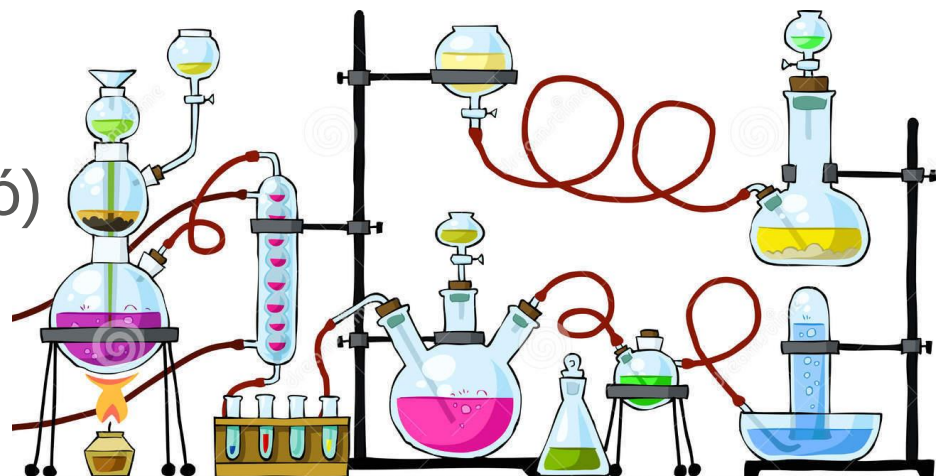
Otthoni
tanulni
való!!!

Fizikai folyamatok (elválasztás)

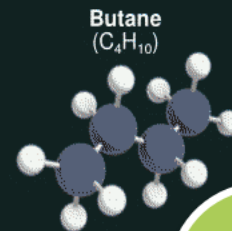
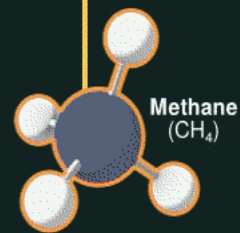
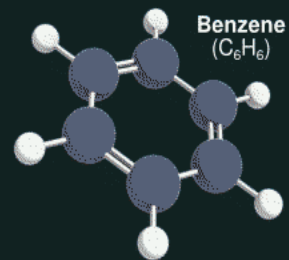
- ▼ sómentesítés
- ▼ desztilláció
- ▼ extrakció
- ▼ keverés

Kémiai folyamatok

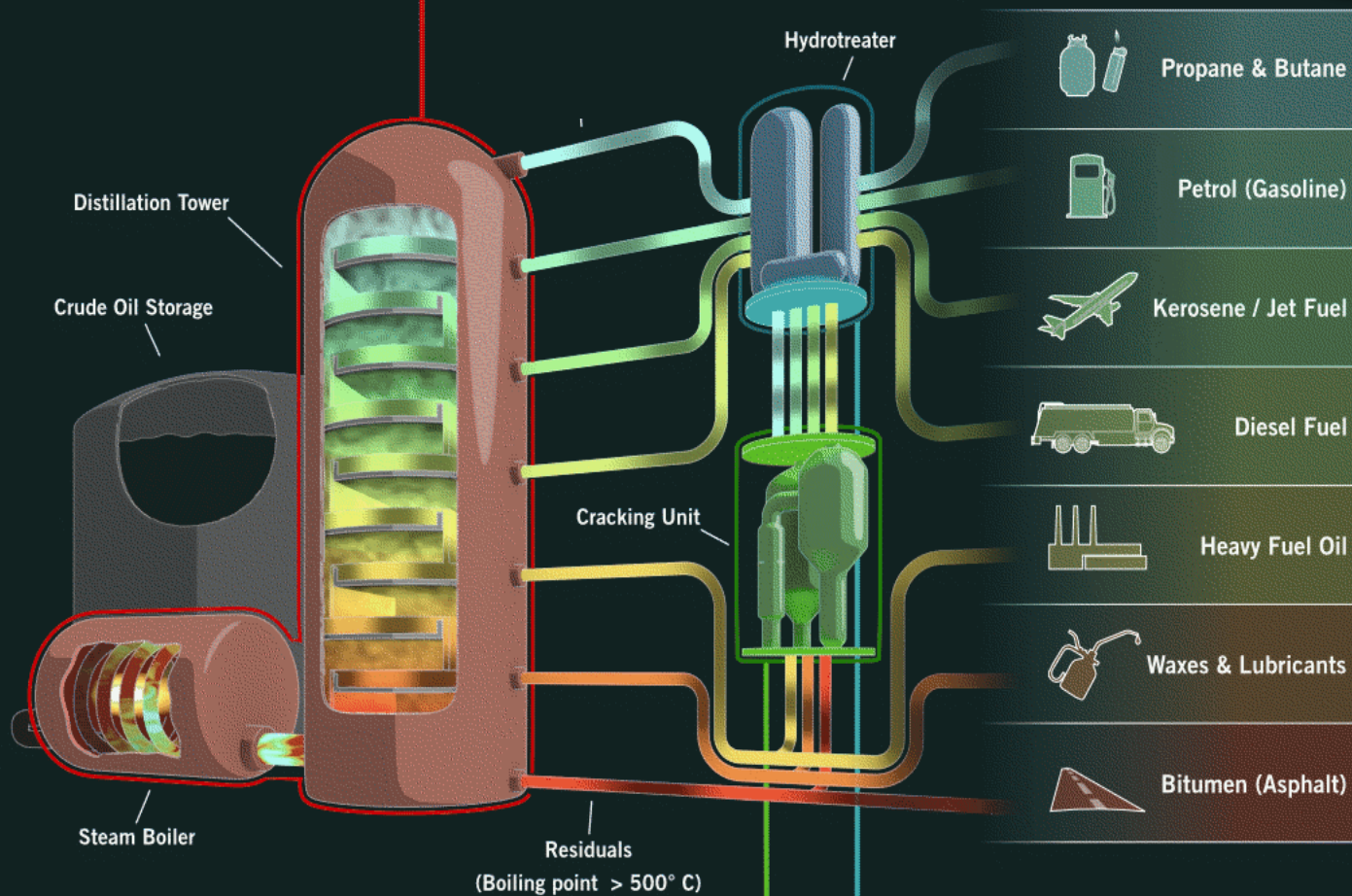
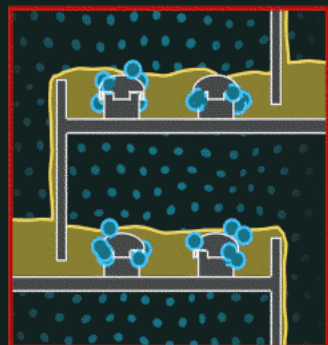
- ▼ krakkolás (termikus vagy katalitikus)
- ▼ reformálás
- ▼ addíció (alkilálás)
- ▼ modifikálás (izomerizáció)
- ▼ hidrogénezés

Desztilláció folyamata

Otthoni
tanulni
való!!!

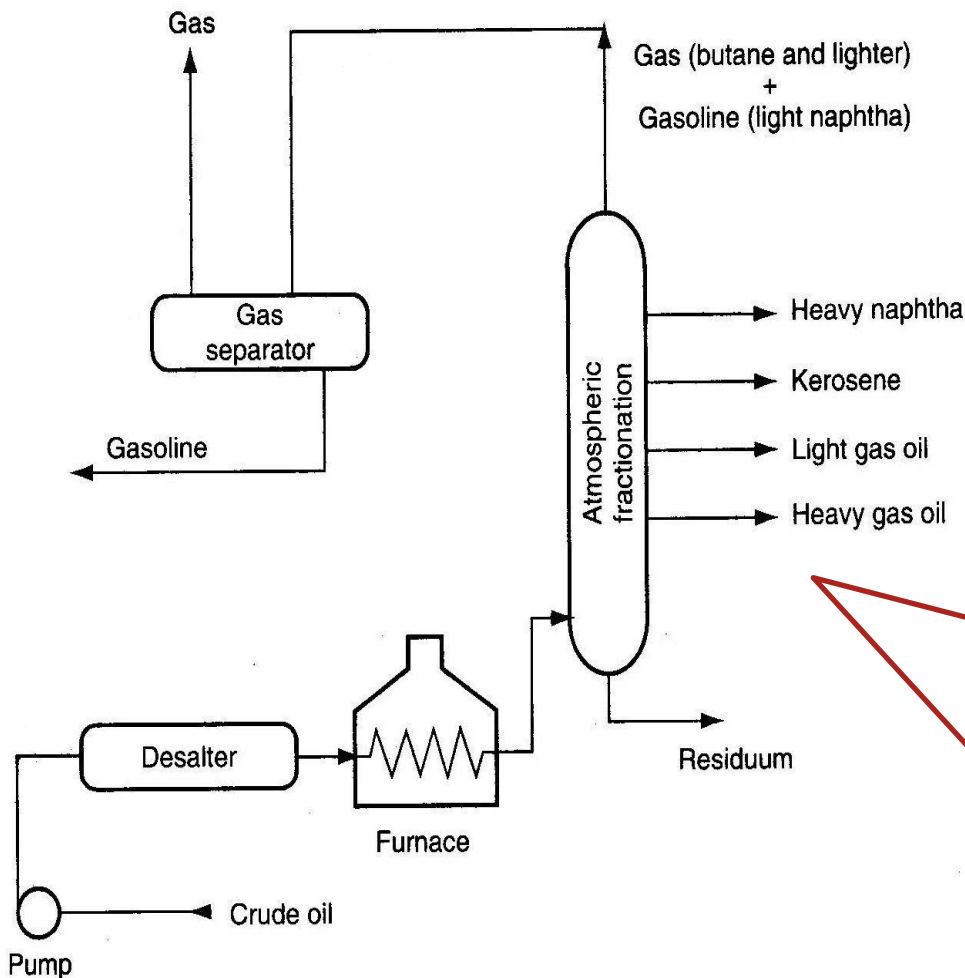

Atmoszférikus desztilláció

Otthoni
tanulni
való!!!

Feladata:

A kőolaj forráspont szerinti szétválasztása különböző frakciókra.

Alapanyag: **Kőolaj ill.
kondenzátum**

Termékek: **Fűtőgáz**
Cseppfolyós gázok
Benzinek
Petróleum
Gázolajok
Pakura

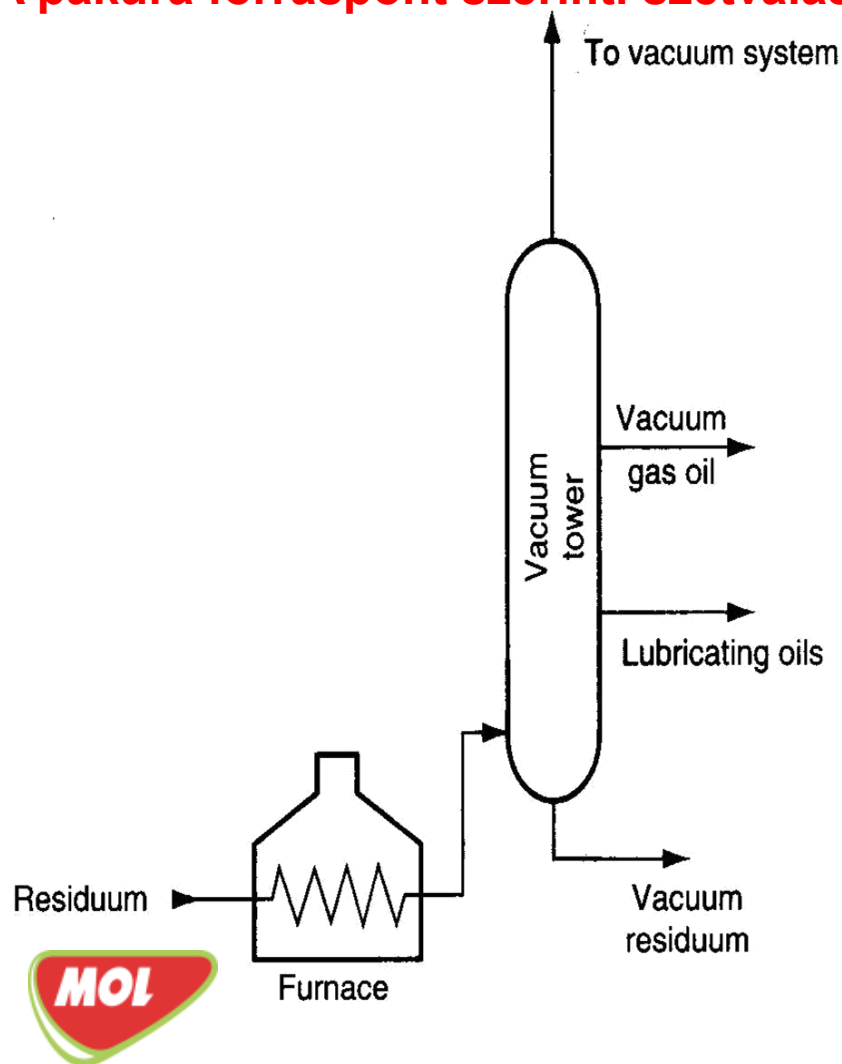
Paraméterek: **Alapanyag hőmérséklet:**
280 – 300 °C

Vákuum desztilláció

Otthoni
tanulni
való!!!

Feladata:

A pakura forráspont szerinti szétválasztása különböző frakciókra.

Alapanyag: **Pakura**

Termékek: **Vákuum gázolaj**

Párlatok

Gudron

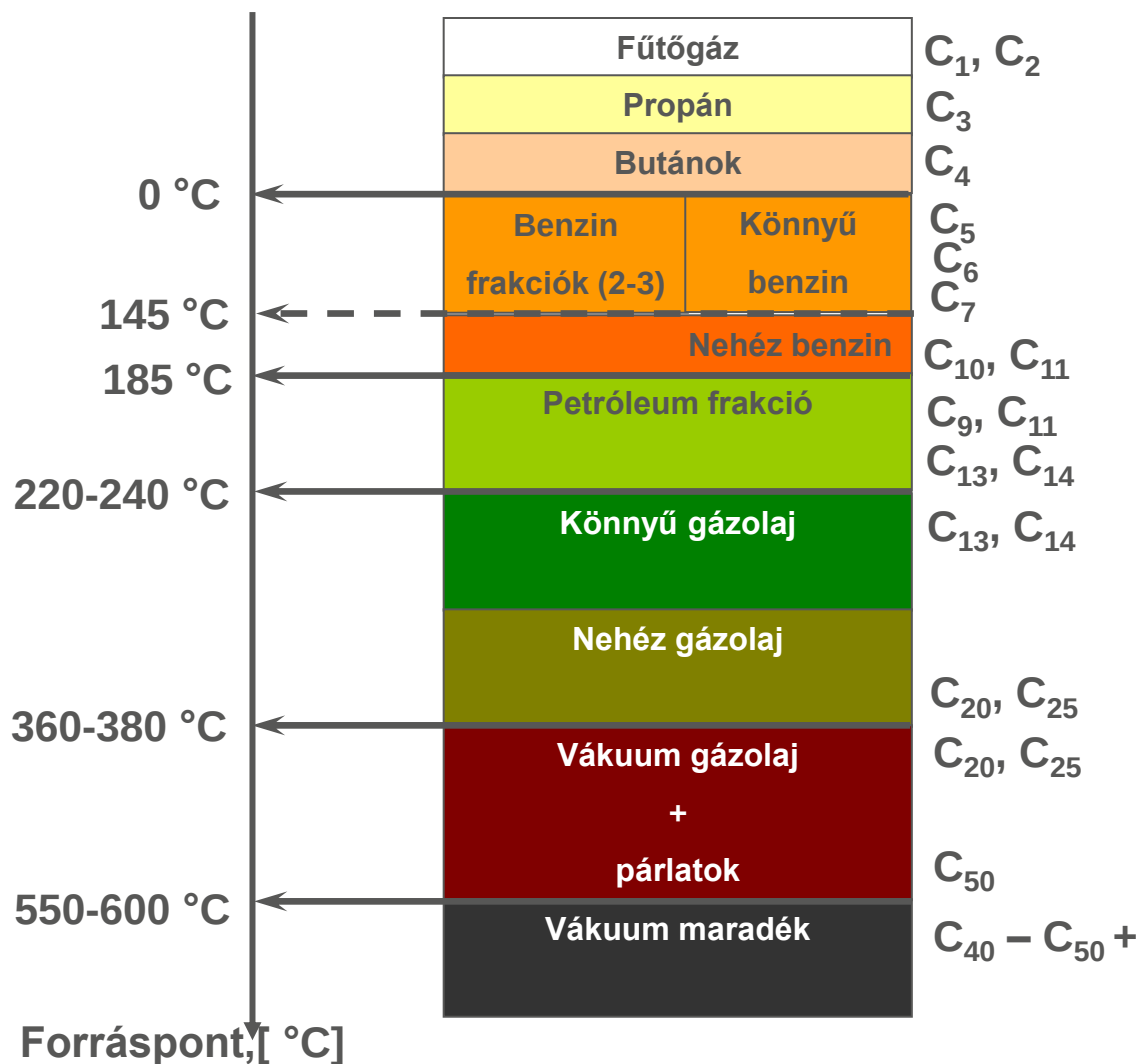
Paraméterek:

Pakura hőmérséklet: ~ 400 °C

Nyomás: 50 – 100 Hgmm

Forráspont tartományok

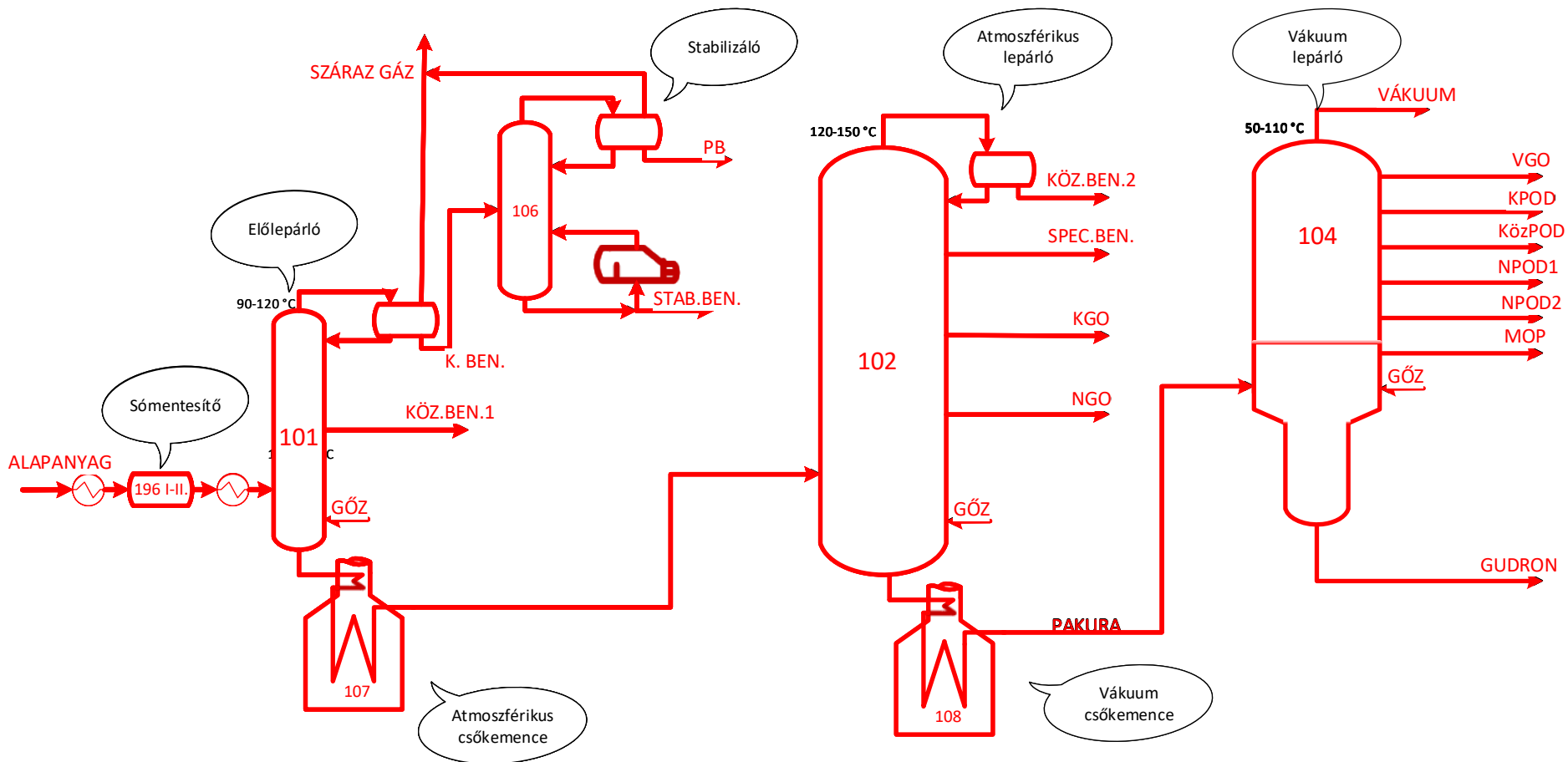
Otthoni
tanulni
való!!!

Egyszerűsített folyamatábra - AV1

Otthoni
tanulni
való!!!

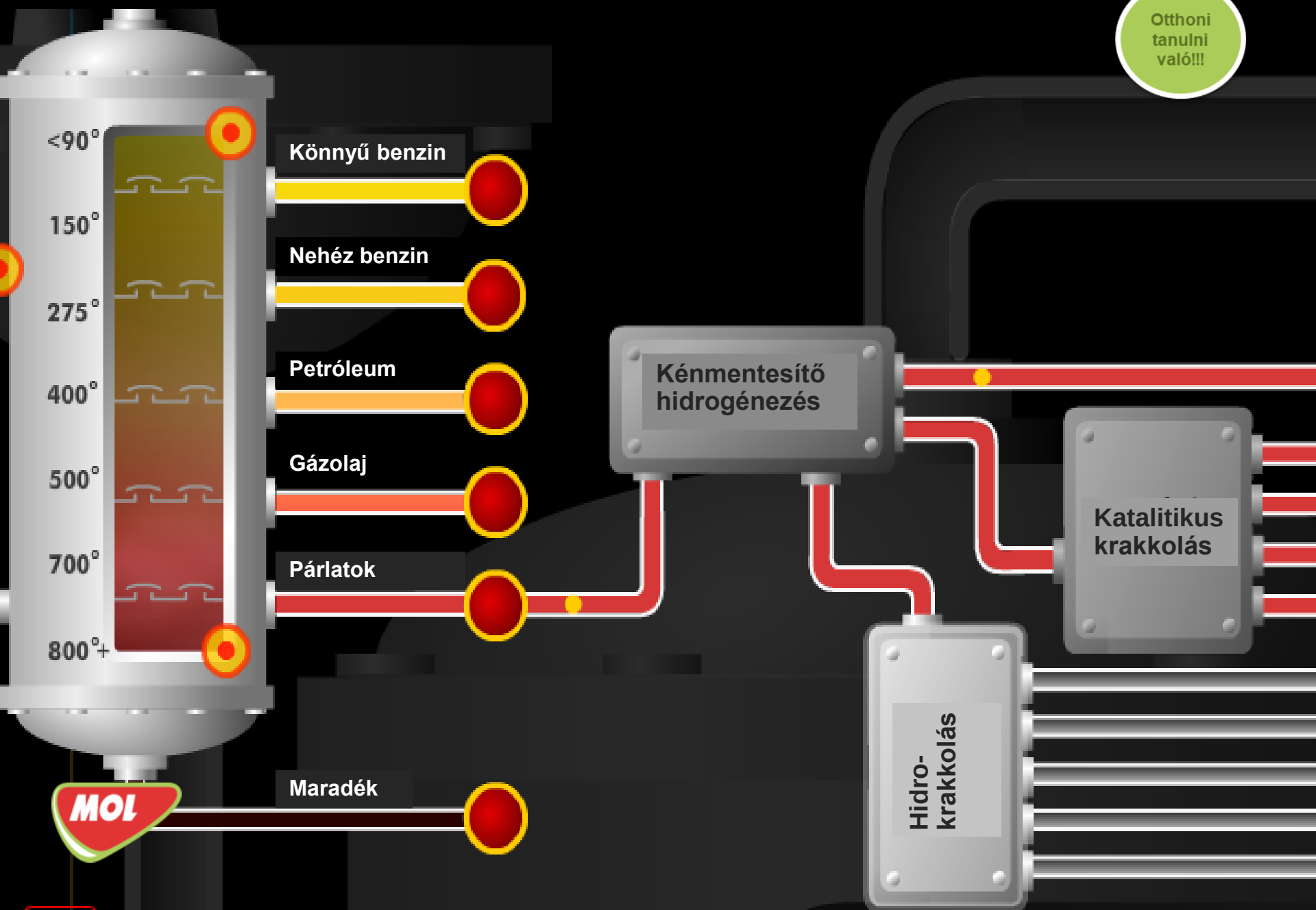

AV üzem

Krakkolás

Otthoni
tanulni
való!!!

Krakkolás

Otthoni
tanulni
való!!!

Katalitikus krakkolás

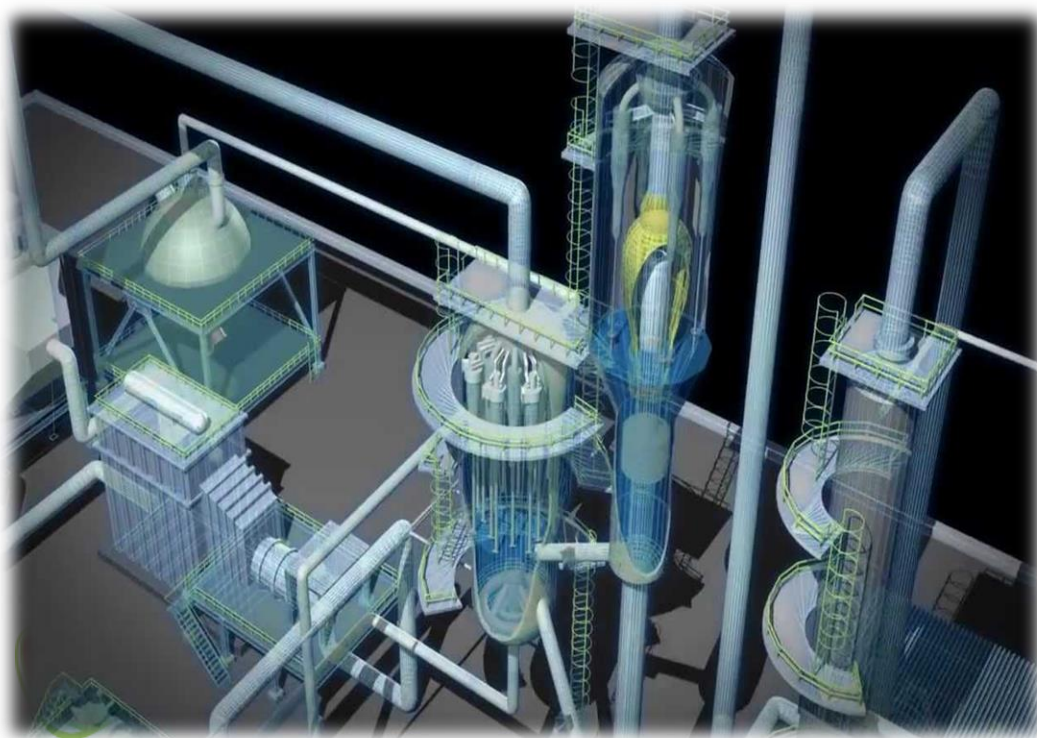
Otthoni
tanulni
való!!!

Feladata:

Kénmentesített vákuum párlatok krakkolása

molekulatömeg és forráspont csökkentés

Alapanyag:

Kénmentesített szélespárlat

Termék:

**C₃-C₄ elegy, krakkbenzin,
gázolaj (LCO)**

Paraméterek:

Hőmérséklet: 480 - 540 °C

Nyomás: 2 – 4 atm

Katalizátor:

zeolitok (Al₂O₃ - SiO₂)

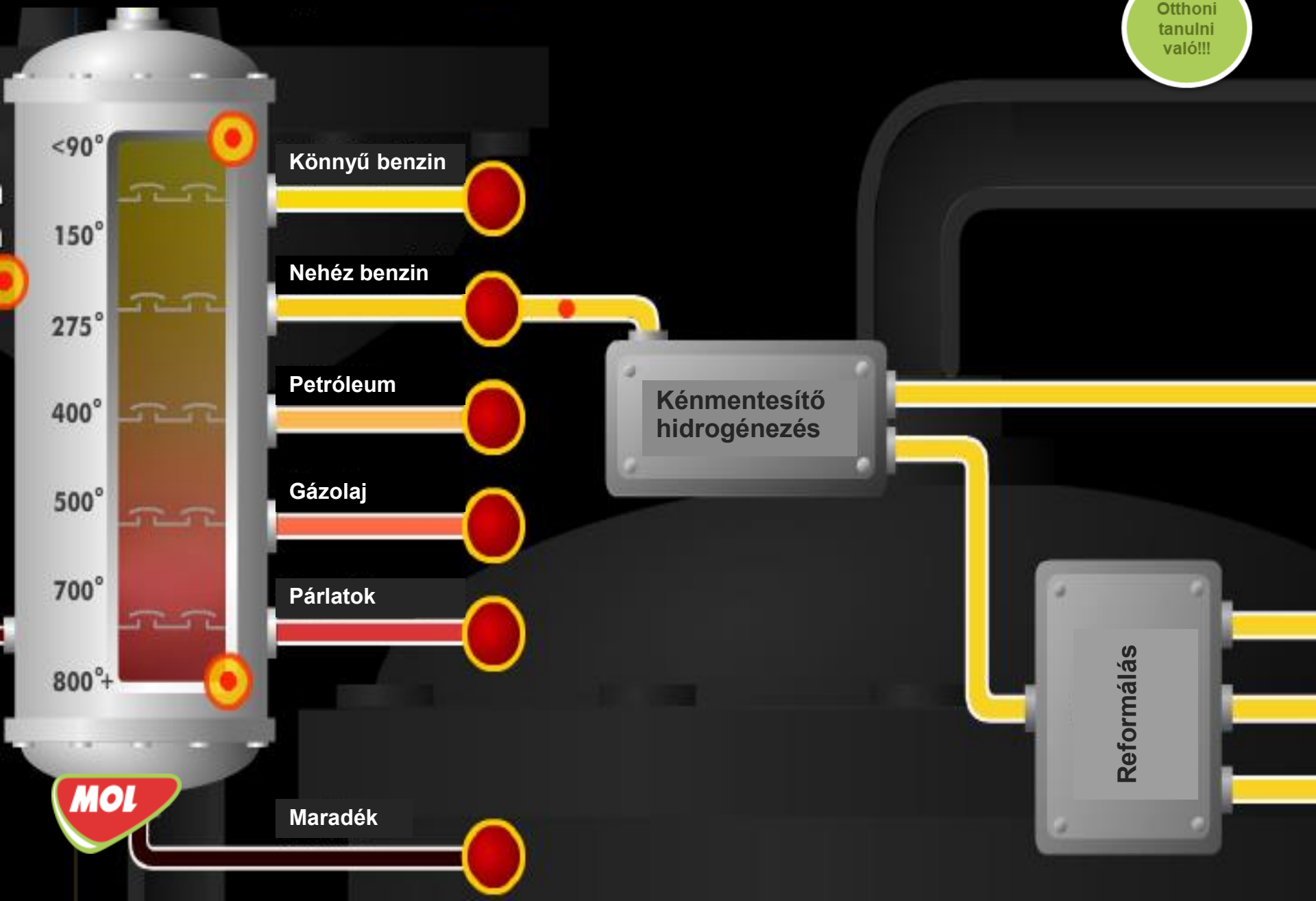
FCC üzem

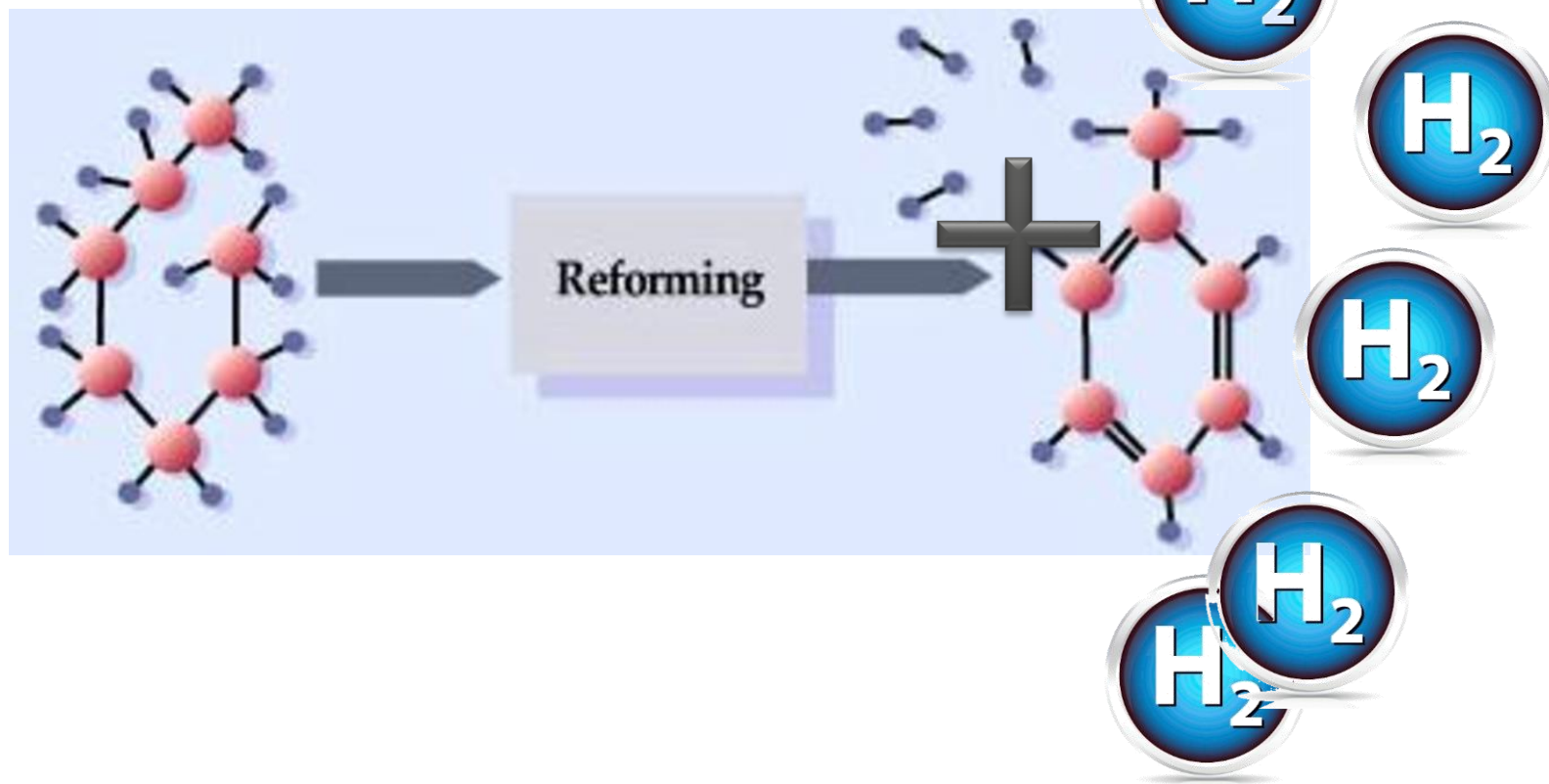
Reformálás

Otthoni
tanulni
való!!!

Reformálás

Otthoni
tanulni
való!!!

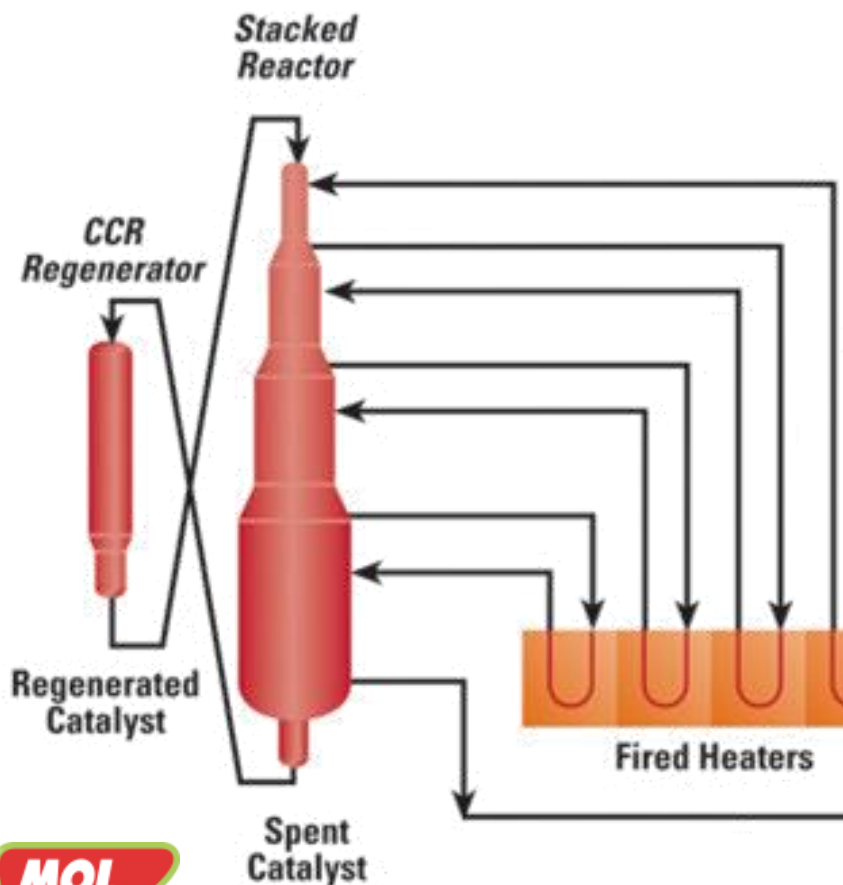

Reformálás

Otthoni
tanulni
való!!!

Feladata:

Magas oktánszámú benzinkeverő komponens (reformátum) előállítása, illetve aromás alapanyag gyártása

Alapanyag:

**Kénmentesített desztillációs
benzin**

Termék:

reformátum, aromás alapanyag

Paraméterek:

Hőmérséklet: 450 - 550 °C

Nyomás: 45 – 50 atm

Katalizátor:

Pt-Re – Al₂O₃ /zeolit– Cl

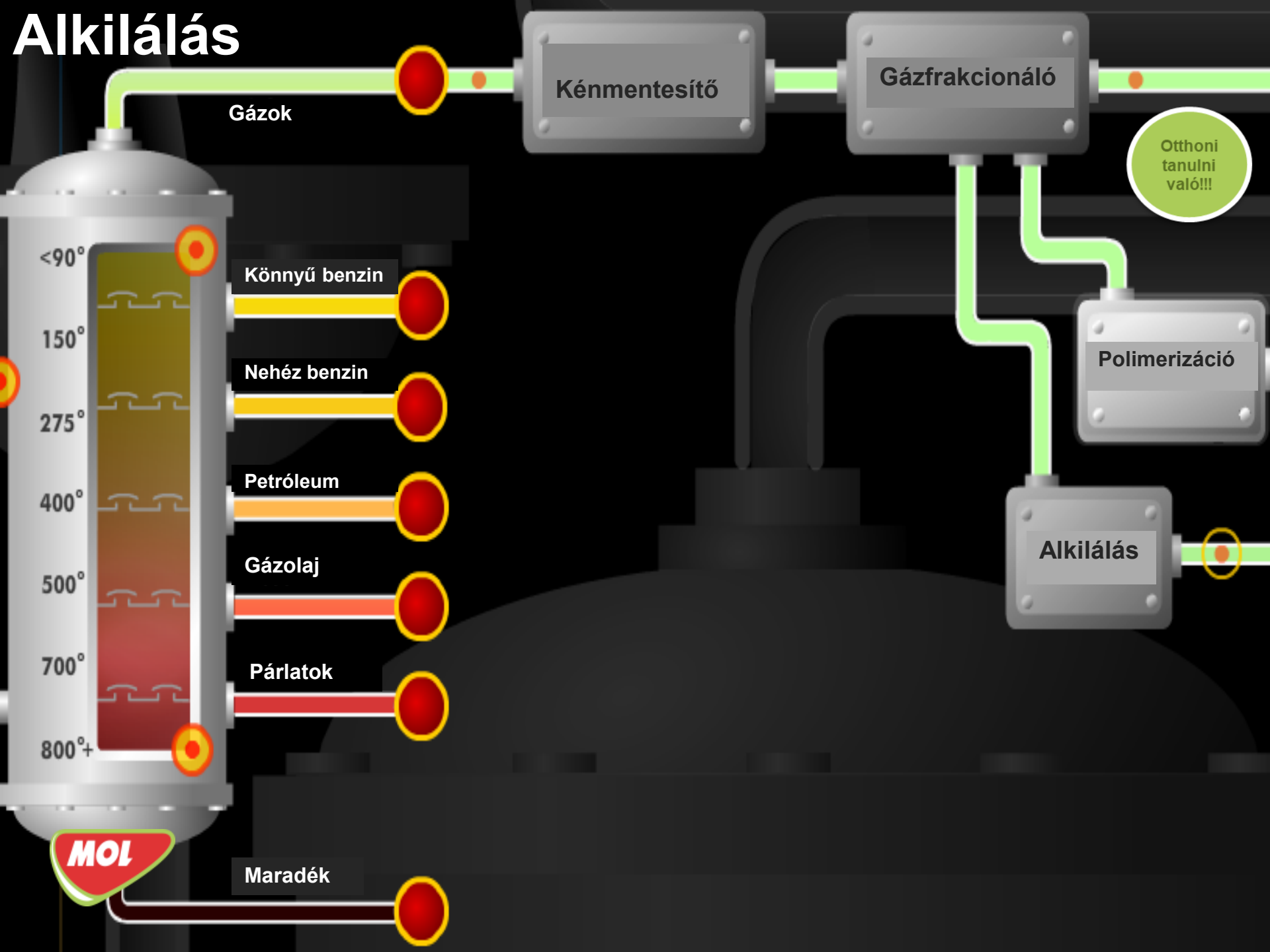

Reformáló üzem

Alkilálás

Alkilálás

Otthoni
tanulni
való!!!

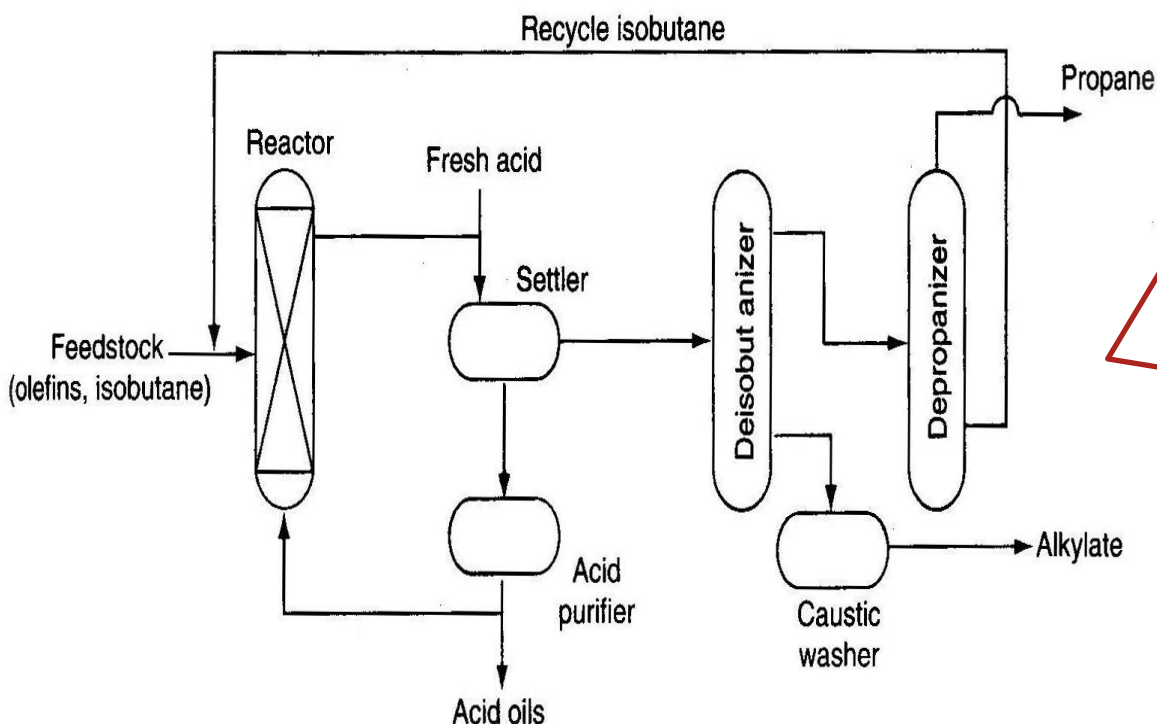

Alkilálás

Otthoni
tanulni
való!!!

Feladata:

Motorbenzin keverőkomponenes előállítása. Az izobután és butének összekapcsolása magas oktánszámú izooktán eleggyé.

Alapanyag:

C₄ raffinát + izobután

Termék:

Alkilát

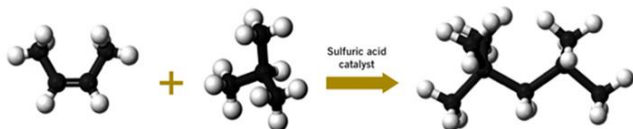
Paraméterek:

Hőmérséklet: 1 - 40 °C

Nyomás: 1 – 10 atm

Katalizátor:

H₂SO₄; HF

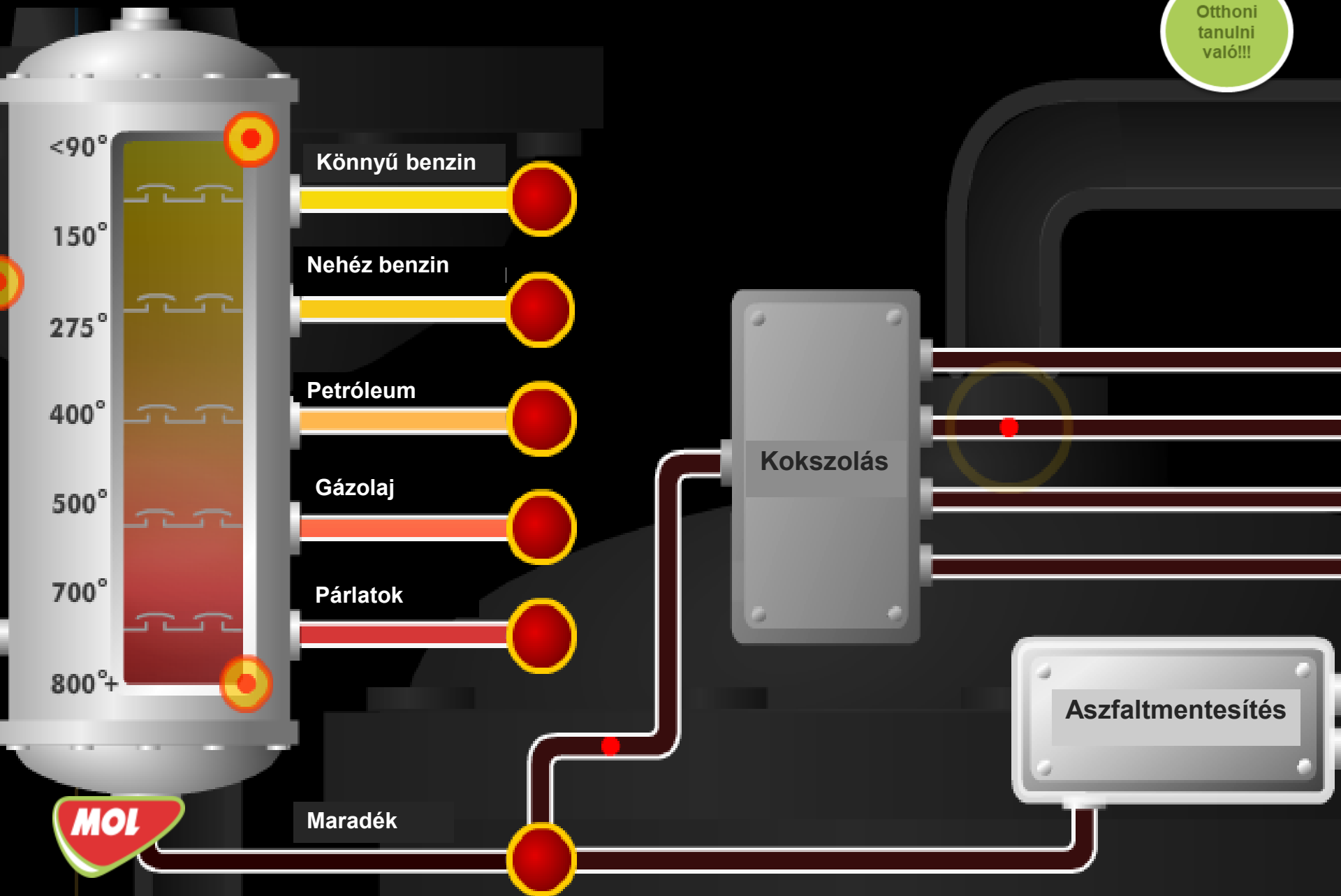

HF Alkiláló üzem

Késleltetett kokszolás

Otthoni
tanulni
való!!!

Késleltetett kokszolás

Otthoni
tanulni
való!!!

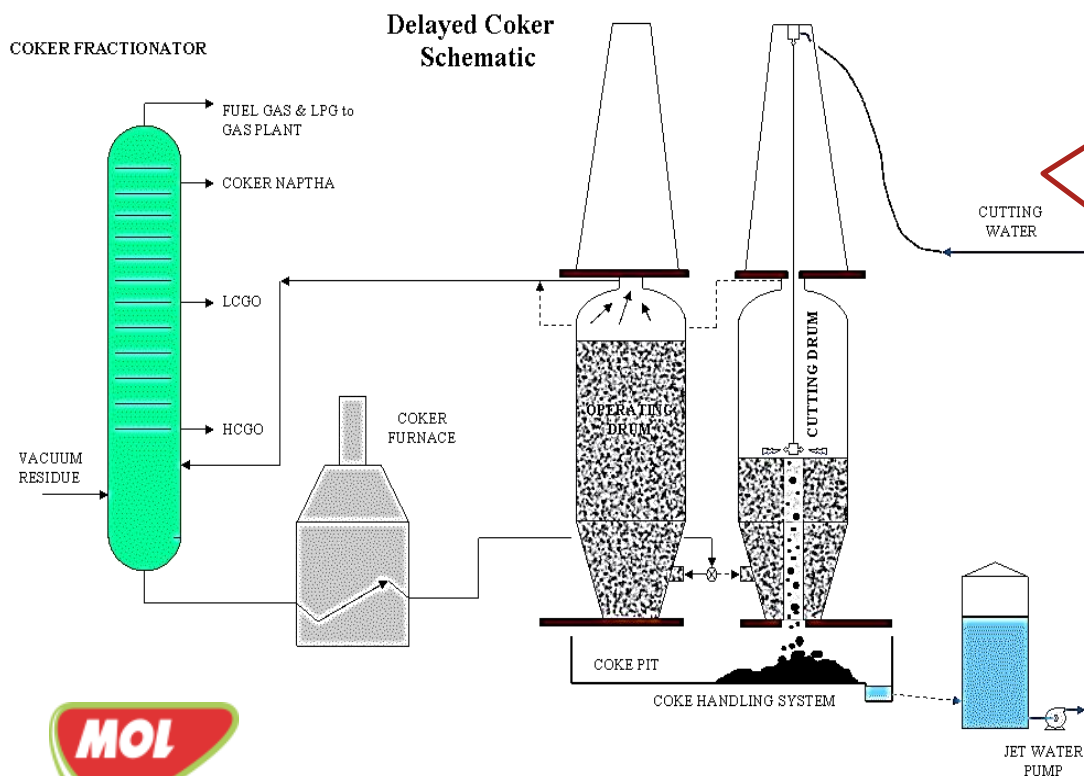

Késleltetett kokszolás

Otthoni
tanulni
való!!!

Feladata:

az alapanyag nehezebb komponensei szilárd koksszá alakulnak, miközben értékes, könnyebb termékek képződnek. /kénmentesíteni kell/

Alapanyag:

**Gudron (vákuum
maradék)**

Termék:

**gázok, benzin, gázolaj,
koksz**

Paraméterek:

Hőmérséklet: 480 - 520°C

Nyomás: 1 – 5 atm

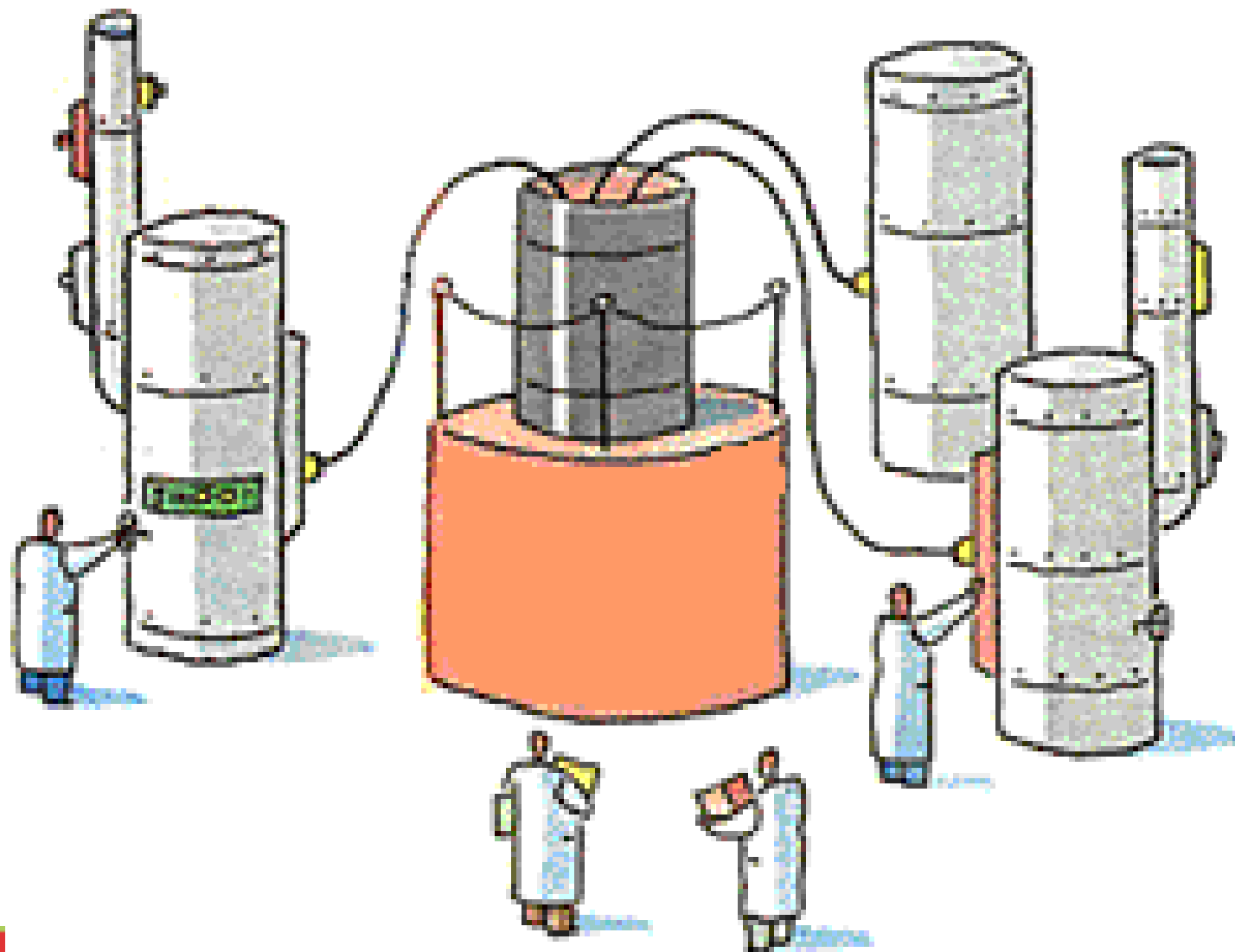
Késleltetett koksizoló

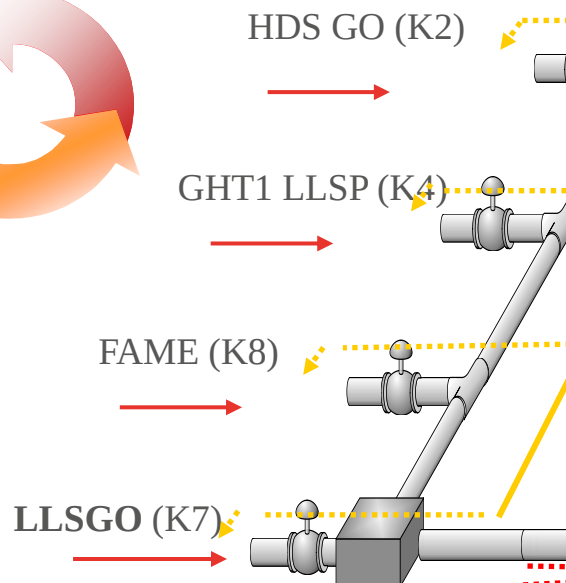
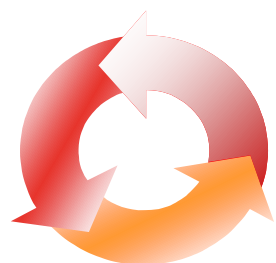

Keverés

Otthoni
tanulni
való!!!

Gázolajkeverés

CFPP,
Lubricity,
Conductivity
Improver,
WASA,
Dehazer

MOL KÚTON LEADOTT
SÜTŐOLAJ
ÚJRAHASZNOSÍTÁSA

**HÁZILAG
ELTÜNTETETT
SÜTŐOLAJ**

Otthoni tanulni való!!!

Hidrogén előállítása a hidrogénező, kénmentesítő üzemek részére

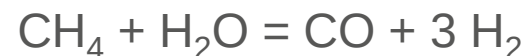

metán + vízgőz

Termék:

hidrogén (99,9 % tisztaságú)

Reakció:

Hőmérséklet:

800 – 850 °C

Katalizátor:

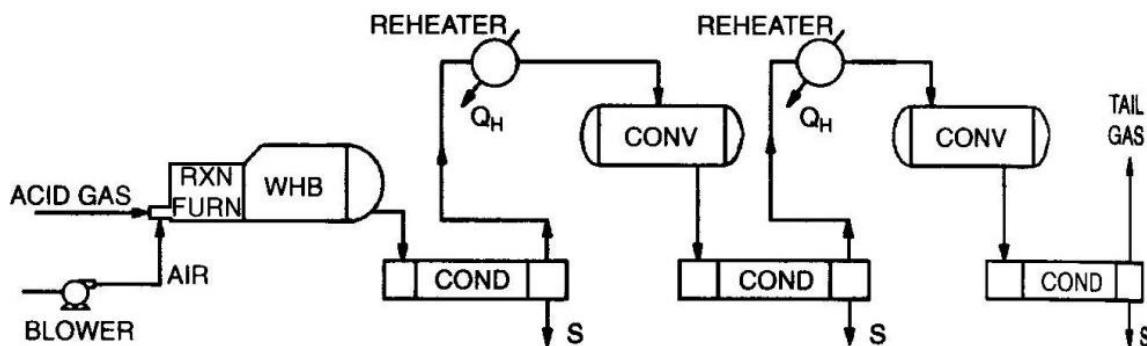
$$\text{Ni}/\text{Al}_2\text{O}_3$$

Hidrogéngyár

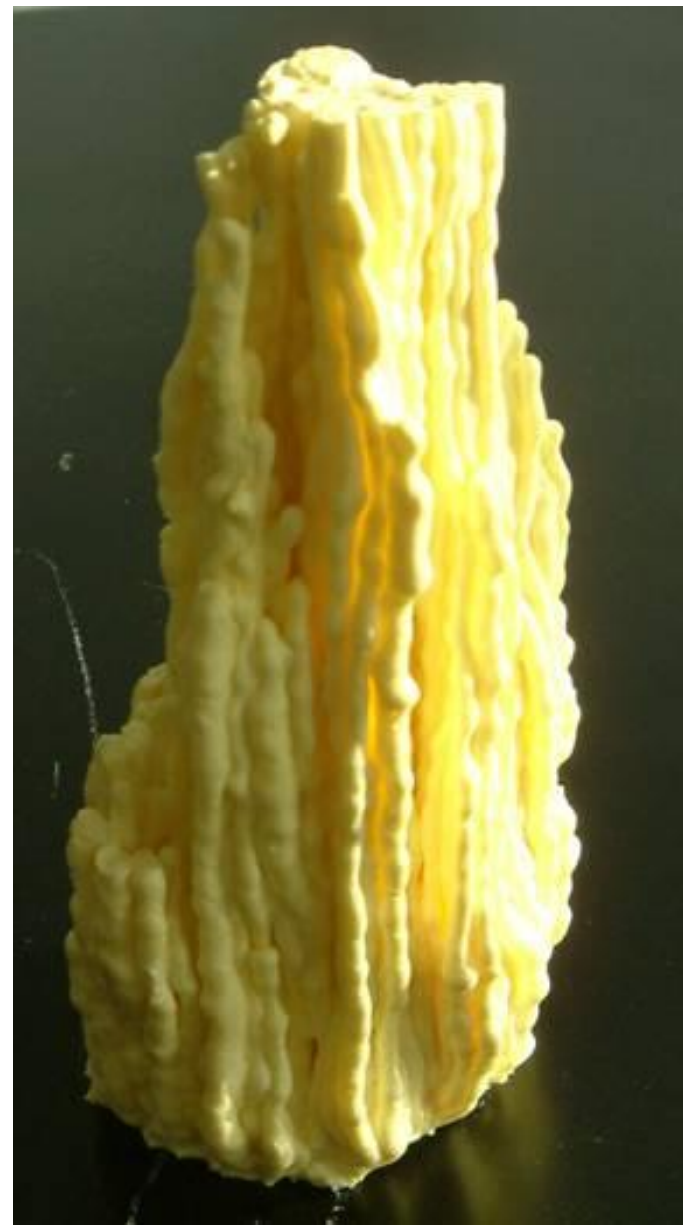
Claus eljárás - kénkinyerés

1. Termikus reakció (1000 - 1400 °C)

2. Katalitikus reakció (200 - 340 °C)

A fáklyák szerepe

A technológiában nem hasznosítható gázok:

- Kis nyomás
- Szennyezettség
- Kis mennyiség

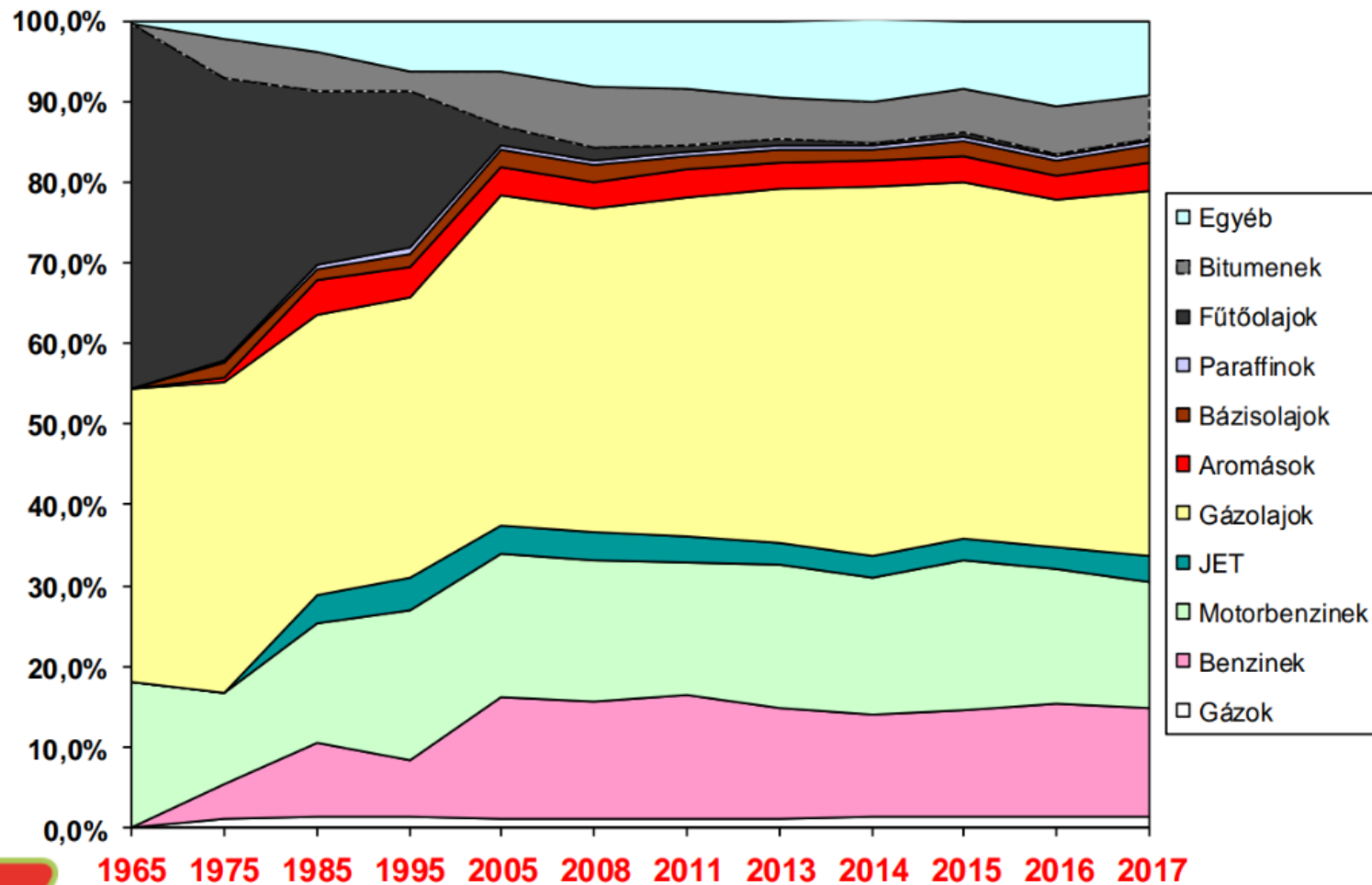
Biztonsági lefúvatási lehetőség

- Üzemzavar esetén a szénhidrogén gázok gyors, biztonságos leürítése a berendezésekből

A Dunai Finomító termékstruktúrájának változása a kezdetektől

A Finomító főbb termékcsoportjai - I

Termékcsoport	Termékek	Felhasználási terület
Cseppfolyós gázok	PB, Propán, Bután, Propilén	Vegyipar, Motorhajtóanyag
Motorbenzinek	ESZ 95, EVO NEO	Motorhajtóanyag
Vegyipari benzin		Petrolkémiai alapanyag
Petróleum	JET	Repülőgép üzemanyag
Gázolajok	MSZ EN 590, EVO Dízel	Motorhajtóanyag
Aromások	Benzol, toluol, xilol, o-xilol	Oldószerek, petrolkémiai alapanyagok
Fűtőolaj	FA 60/80	Fűtőanyag
Bitumen	Útépítő bitumen Modifikált bitumen	Építőipar (aszfalt, zsindely)
Egyéb termékek	Propilén Kén Koksz Bázisolaj Paraffin	Petrolkémiai alapanyag Kénsav gyártás Fűtőanyag Kenőanyag gyártás Gyertya, élelmiszeripar, kozmetika

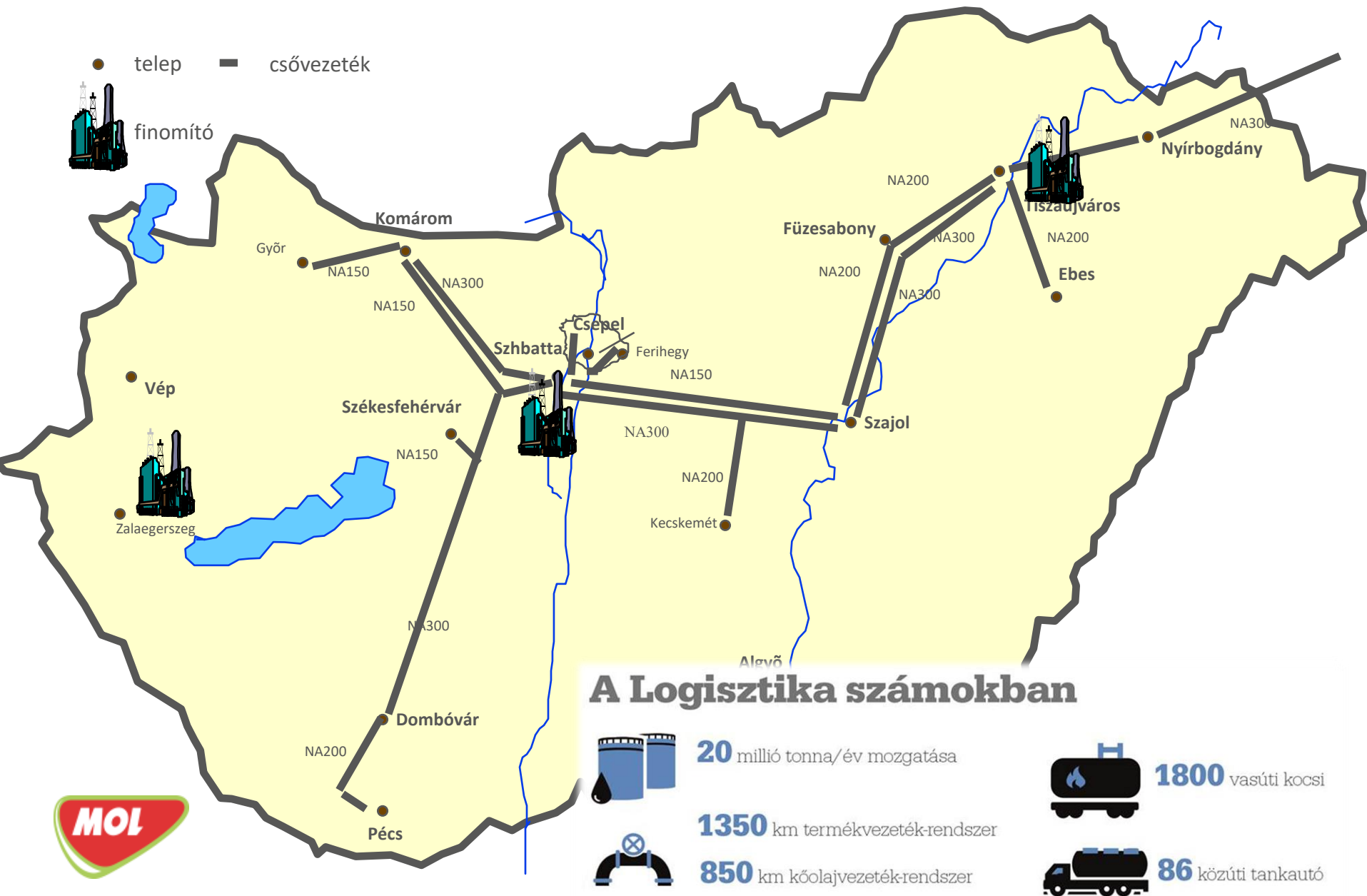
A Finomító főbb termékcsoportjai - II

Termékcsoport	Fontosabb előírások	
	Paraméter	Előírás
Motorbenzin (95)	Oktánszám (min)	95; 85
	Kéntartalom (max) [ppm]	10
	Olefin tartalom (max) [%]	18
	Benzol tartalom (max) [%]	1
	Aromás tartalom (max) [%]	35
Diesel gázolaj	Cetánszám (min)	51
	Kéntartalom (max) [ppm]	10
	Policiklikus aromás tartalom (max) [%]	11
	Sűrűség (max) [g/cm ³]	0,845
	CFPP (max) [°C] nyár / tél	+5 / -20

MOL finomítók, telepek és terméktávvezetékek

CSŐTÁVVEZETÉKEK TISZTÍTÁSA

- **TISZTÍTÓ CSŐGÖRÉNYEZÉS**
- **ANGOLUL „PIGGING”**
- **KB. 2 M/S SEBESSÉGGEL
ÁRAMLIK A VEZETÉKBEN**
- **ÁRAMLÓ KÖZEG „SODORJA
MAGÁVAL”**
- **LERAKÓDÓ PARAFIN RÉTEGET
TÁVOLÍTJA EL**

**CSŐVEZETÉKEK ÁLLAPOT FELMÉRÉSE
INTELLIGENS CSŐGÖRÉNYEK**

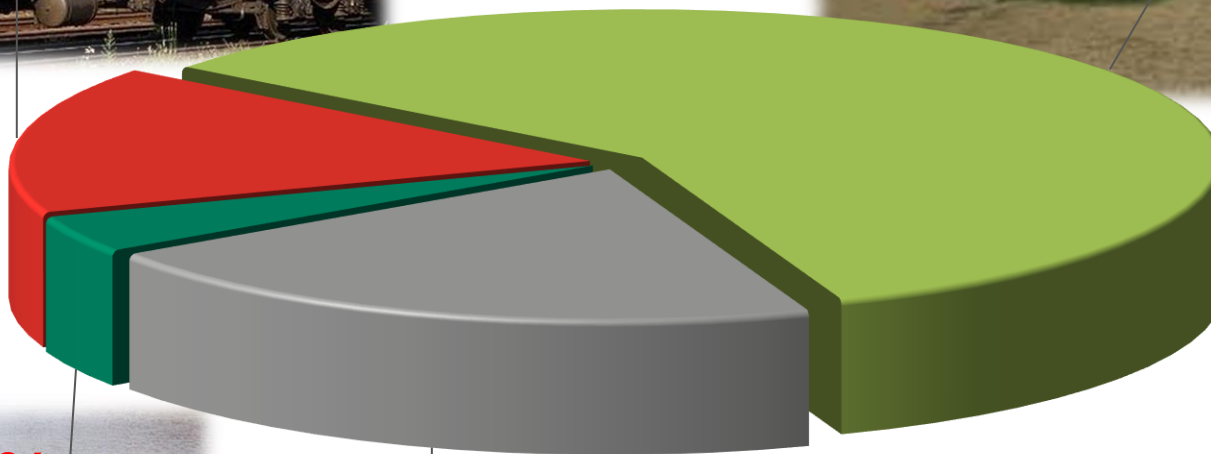
CSŐVEZETÉKEK KARBANTARTÁSA

- KORRÓZIÓS MEGHIBÁSODÁSOK LEHETNEK KÜLSŐ VAGY BELSŐ EREDETŰEK...

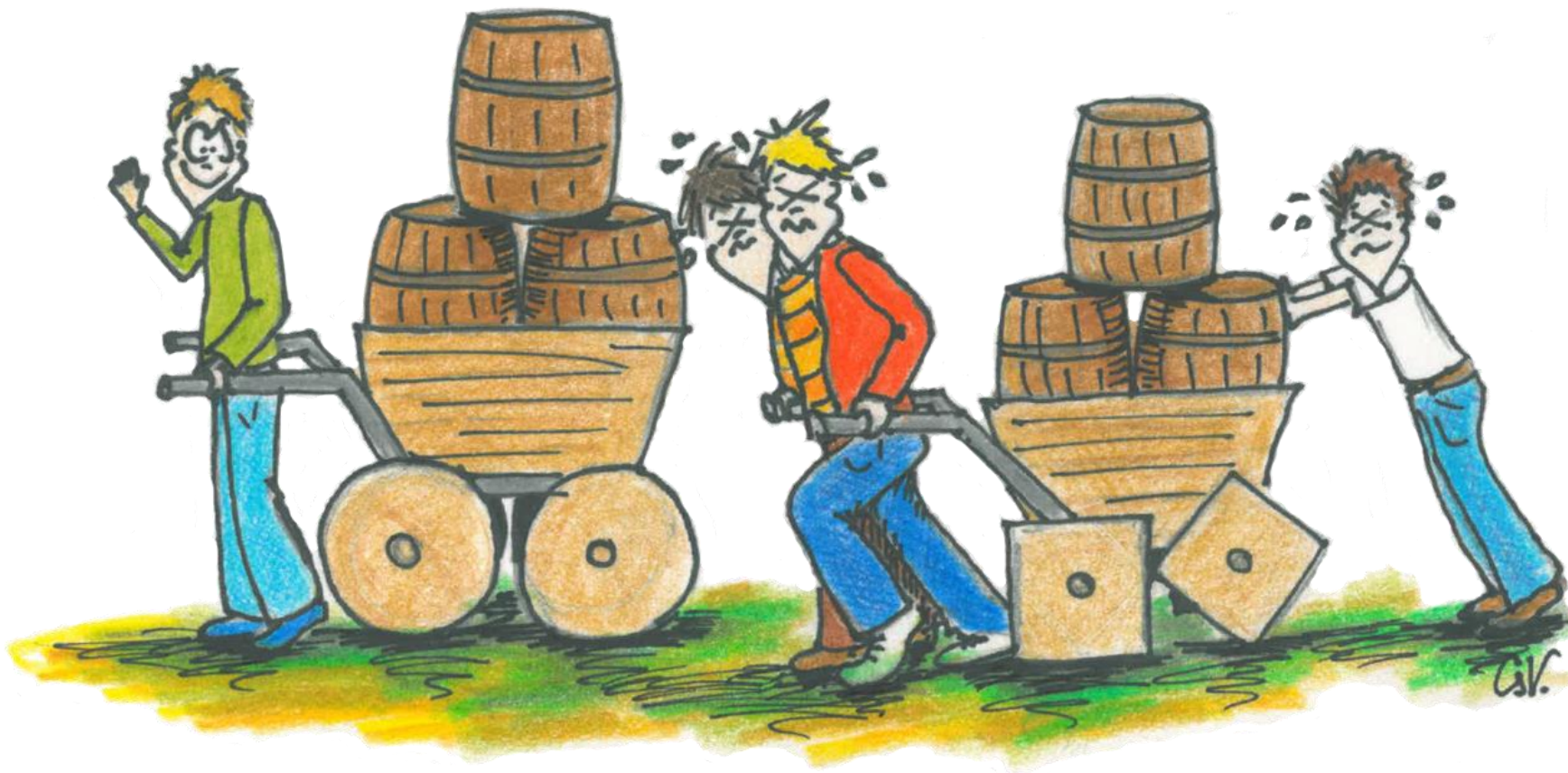
Termékszállítás típusai és megoszlása

Energia hatékonyság

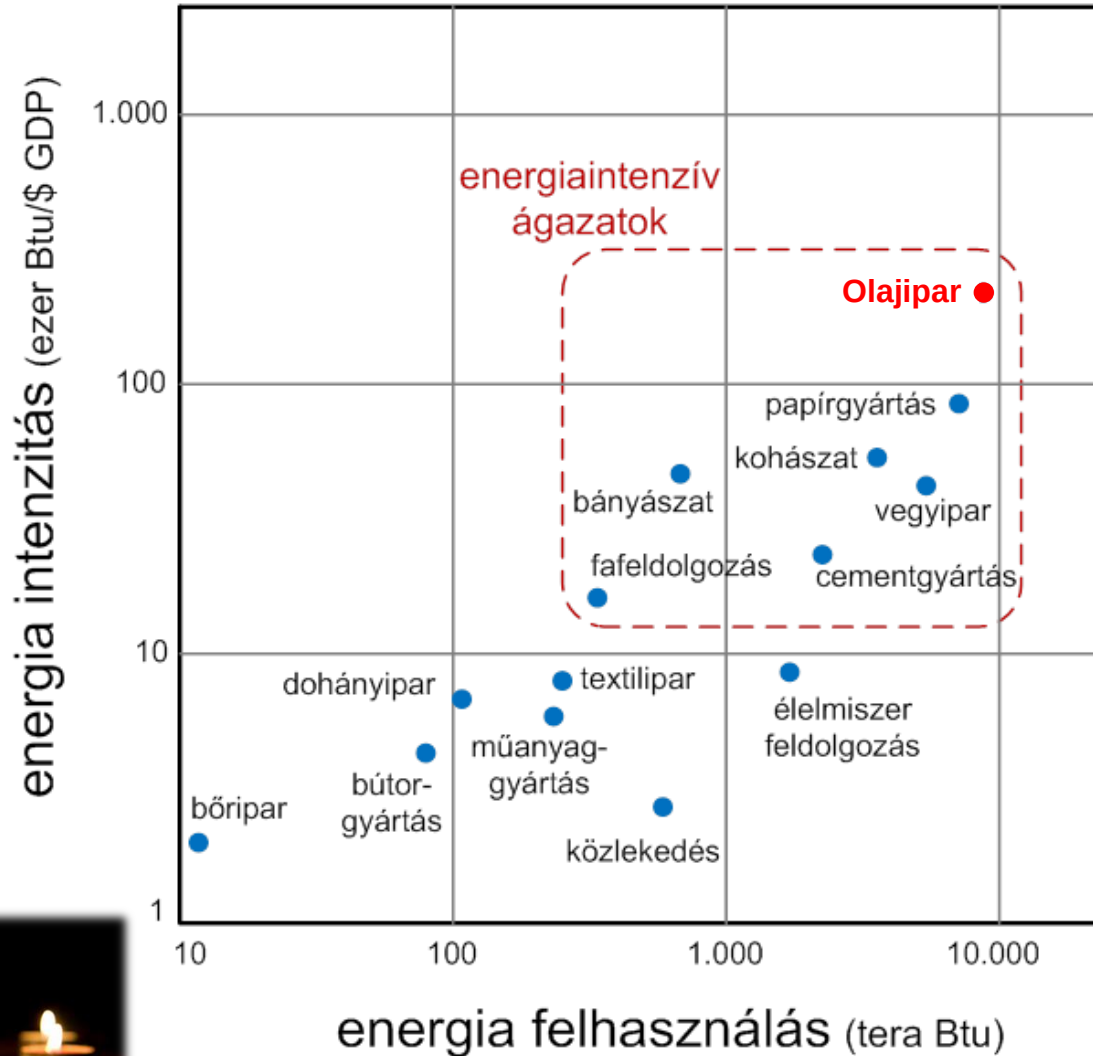

Mi jelent a hatékonyság?

Könnyűipar – Nehézipar – Olajipar

Energiafajták

Villamos energia

Földgáz

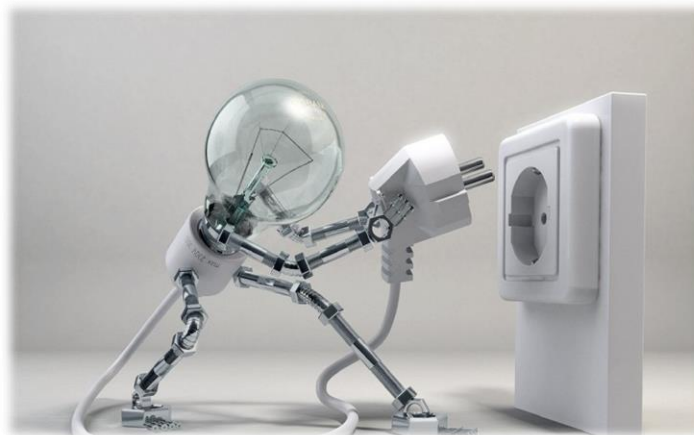
Gőz

DUFI vs. Debrecen

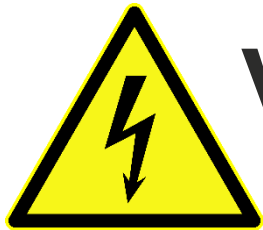
1 óra

40 év

Villamos energia

Szivattyúk

Víz

Vizes hűtés

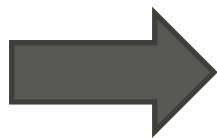

Fűtőanyag

Fűtőanyag

1

= 6%

ENTER
TOMORROW

**POLYOL
PROJECT**

LÁTSZ VALAHOL POLIOLT?

ÉS MOST?

POLIURETÁN

A POLIURETÁN FELHASZNÁLÁSI TERÜLETEI

A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL

Lágy habok

Matracok

Ülések

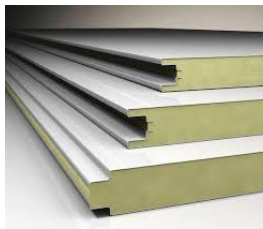

Bútorok

Textilbőr

Kemény
habok

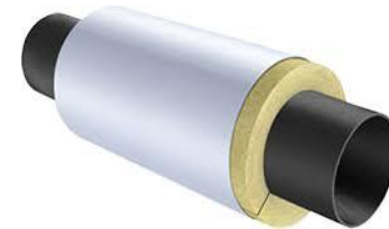
Panelek

Hűtőszekrények

Szórt habok

Csőszigetelések

CASE
(műszaki
habok)

Bevonatok

Ragasztók

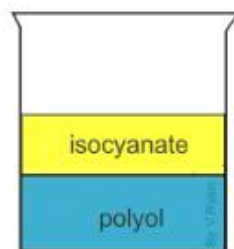

Tömítőanyagok

Elasztomerek

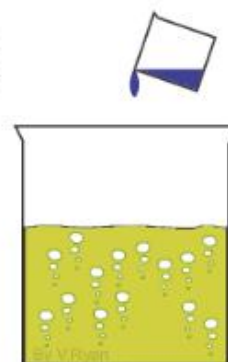
A POLIOLOK A POLIURETÁN HABOK ALAPANYAGAI

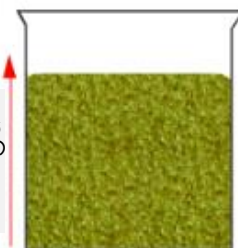
Poliolt, majd
izocianátot öntünk
az edénybe

Összekeverjük a
poliolt az izocianáttal

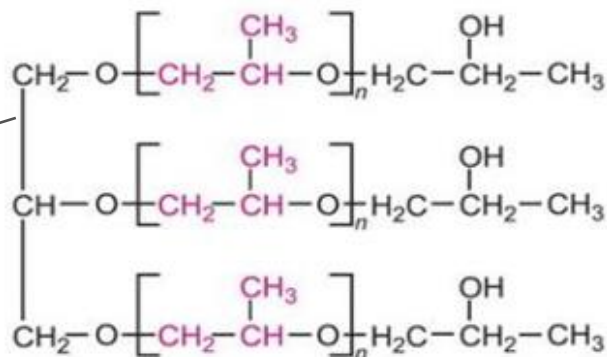
Kis mennyiségű
vizet adunk hozzá

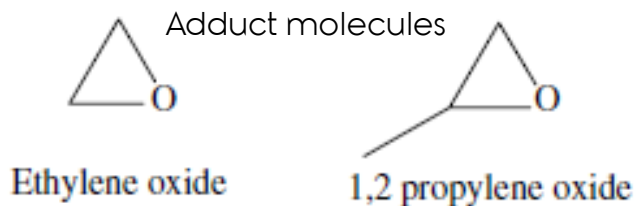
Rugalmas hab
képződik

A POLIOLOK ELŐÁLLÍTÁSA

A **starter** molekula ebben a példában glicerin.

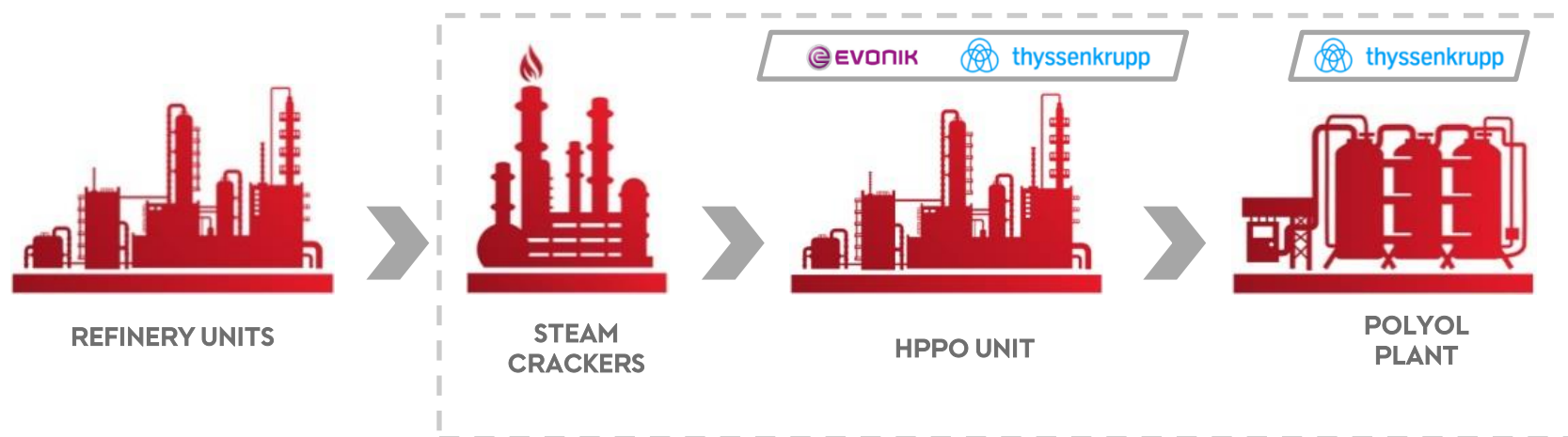
- A polimerláncot a starter molekulára illesztett addukt molekulákkal (építőkövekkel) alakítjuk ki.
- A legfontosabb építőkövek: **PO** (propilén oxid) és **EO** (Etilénoxid)

Az **addukt** molekula ebben a példában propilén-oxid.

POLIOL PROJEKT, A STRATÉGIA FONTOS ELEME, A TERVEK SZERINT HALAD

Teljesen integrált downstream értéklánc, amelynek célja saját forrású propilén felhasználása

A valaha volt legnagyobb MOL Csoport
Downstream beruházás: **kb. 1 milliárd USD CAPEX**

Mire készül a MOL?

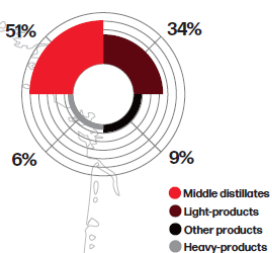
...avagy mit jelent az új stratégia

► DOWNSTREAM

Refining & Marketing, Petrochemicals

GROUP REFINERY YIELD (2020)

3
refineries

2
petrochemical sites

assets in
11 countries

380 KBPD
refinery capacity

17 MTPA
sales of refined
products

1.4 MTPA
sales of petrochemicals
products

890 KTPA
steam cracker*
capacity

~60,000
wholesale
customers

~9,300
employees

20%
CO₂ emission reduction of
Scope 1 and Scope 2 by 2030

1.4
Total Recordable
Injury Rate

SHAPE
TOMORROW

- DOMESTIC AND CORE MARKETS
- REFINERY
- PETROCHEMICAL PLANT
- OIL PIPELINE
- PRODUCT DEPOT

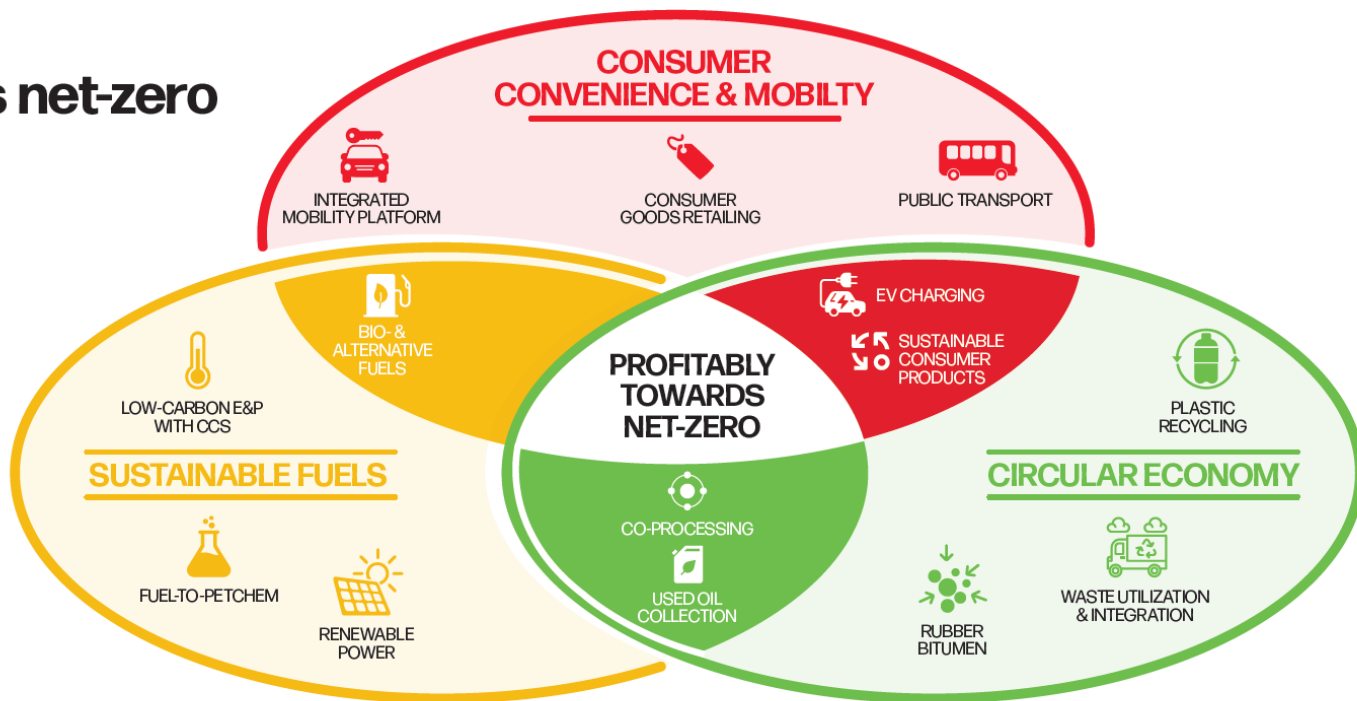

ACCELERATED LOW-CARBON TRANSITION

MOL 2030+: profitably towards net-zero

Our vision is to be a key player in the low-carbon circular economy in Central and Eastern Europe. A highly efficient company, providing sustainable materials for the economy, low-carbon fuels for mobility and convenient products and services for the people on the move.

Highly efficient, sustainable, chemical-focused

Our new, 2030+ DS vision is to be the (Central) European Champion in sustainable chemicals and powering mobility, we are driven by high efficiency and productivity, transforming in an intelligent way, integrating circular business models, being powered by renewable energy and leaving minimal carbon footprint."

FINANCIAL TARGETS

2021-2025

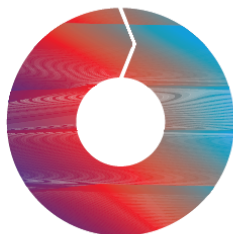
2030

1.2+ BN
EBITDA

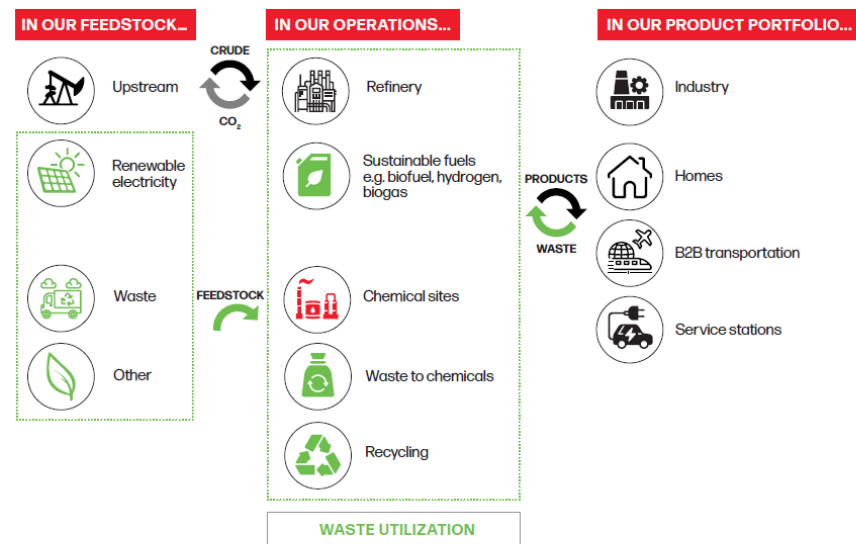
USD 4.5 BN
CAPEX

USD 150 MN
efficiency improvement

Converting
1.8 MTPA
of fuels to petchem
feedstock in 2 steps

Integrating circular economy

TARGETS 2030

100+ KT
advanced biofuel

100+ KT
polymer recycling

Fenntartható Fejlődési célok

1 A SZEGÉNYSÉG
FELSZÁMOLÁSA

2 AZ ÉHEZÉS
MEGSZÜNTETÉSE

3 EGÉSZSÉG ÉS
JÓLLÉT

4 MINŐSÉGI
OKTATÁS

5 NEMEK KÖZÖTTI
EGYENLŐSÉG

6 TISZTA VÍZ ÉS
ALAPVETŐ
KÖZTISZTASÁG

7 MEGFIZETHETŐ ÉS
TISZTA ENERGIA

8 TISZTESSÉGES
MUNKA ÉS GAZDASÁGI
NÖVEKEDÉS

9 IPAR, INNOVÁCIÓ ÉS
INFRASTRUKTÚRA

10 EGYENLŐTLENSÉGEK
CSÖKKENTÉSE

11 FENNTARTHATÓ
VÁROSOK ÉS
KÖZÖSSÉGEK

12 FELELŐS
FOGYASZTÁS ÉS
TERMELÉS

13 FELLÉPÉS AZ
ÉGHAJLATVÁLTOZÁS
ELLEN

14 ÓCEÁNOK ÉS
TENGEREK VÉDELME

15 SZÁRAZFÖLDI
ÖKOSZISZTÉMÁK
VÉDELME

16 BÉKE, IGAZSÁG ÉS
ERŐS INTÉZMÉNYEK

17 PARTNERSÉG A
CÉLOK ELÉRÉSÉÉRT

Globális

Üvegházhatású gázok (CO_2 , CH_4)
növekedése – légköri felmelegedés

Megelőzés / Hatás csökkentés:

- energiahatékonyság – füstgáz hasznosítás
- biológiai eredetű alapanyagok használatának növelése (biodízel, bio-etanol, bio-ETBE)
- fűtőolaj → földgáz, üzemi fűtőgázzal

Fűtőanyagok, motorhajtóanyagok
használatában lép fel

Megelőzés / Hatás csökkentés:

- kénes fűtőolaj gyártás megszüntetése
- ólom tartalmú benzinek gyártásának megszüntetése
- benzol és kéntartalom fokozatos csökkentése (benzin, gázolaj)

Regionális, helyi

Termék előállítása során
keletkező szennyezőanyagok

Megelőzés / Hatás csökkentés:

- technológiai fejlesztés
- szennyezőanyagok kezelése

A helyi környezetvédelmi hatások folyamatos csökkentése és nyomon követése a
Finomító egyik kiemelt feladata!

A fenntartható fejlődés egyik összetevője a **termékek, illetve szolgáltatások előállításával** kapcsolatban okozott környezeti károsodás, illetve az azzal kapcsolatos erőforrás felhasználás, míg a másik összetevő a **megtermelt javak és szolgáltatások fogyasztásával** kapcsolatos.

Mind az előállításban, mind a fogyasztásban érintettek vagyunk

Mivel járulhatunk hozzá a fenntartható fejlődéshez?

- ♥ Megelőzéssel
- ♥ Erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodással
- ♥ Káros hatások csökkentésével

Csővégi technológiák: Előállításból adódó környezeti problémák hagyományos megközelítése az okozott káros kibocsátások, illetve egyéb környezeti károk mennyiségének a csökkentésére, veszélyességének az enyhítésére irányul. Csővégi technológiák alkalmazásával jelentős mértékű környezeti károsodás elkerülése vált lehetővé, azonban a káros kibocsátásokat nem megszüntetik, hanem valamilyen másfajta káros kibocsátássá alakítják át.

Megelőző jellegű környezetvédelem: célja a káros kibocsátások és egyéb környezeti hatások csökkentése vagy megszüntetése azok forrásánál.

- Gondos bánásmód, gondos gazda
- Nagyobb beruházási igényű technológiai módosítások, fejlesztések
- Felhasznált anyagok és egyéb erőforrások

Tisztább termelés a nyersanyagok és energiahordozók hatékonyabb felhasználását, a káros anyagok kiváltását, illetve az emissziók és hulladékok mennyiségének és veszélyességének a csökkentését jelenti.

Tudatos fogyasztás: azokat a termékeket és olyan mennyiségben választjuk, amelyek a céljainknak megfelelnek, kevesebb csomagolóanyagot tartalmaznak, és kisebb környezeti kárt okoznak.

Tudatos vásárlás

- Csomagolásmentes vásárlás – eldobható csomagolóanyagok által keletkezett hulladékok csökkentéséhez
- Annyit és olyant vásároljunk, amire szükségünk van – bevásárló lista

Pocsékolás, pazarlás elkerülése - háztartásokban képződő élelmiszer hulladékok közel fele az elkerülhető csoportba tartozik, ami azt jelenti, hogy tudatos odafigyeléssel jelentősen csökkenthetjük a keletkező hulladékaink mennyiségét. Az élelmiszerhulladékok hulladéklerakókba kerülését követően lebomlanak, melynek során jelentős üvegházhatású gázok keletkeznek.

- Indokolatlanul nagymennyiségű ételek készítése – megállapításra került, hogy abból, ami jelenleg a konyhánkban van, négy helyett öt embert lehetne etetni
- Élelmiszer felesleg újrahasználat, újra feldolgozása
- Háziállat takarmányozás
- Komposztálás
- Újrahasznosítás, pl. elhasznált sütőolajok gyűjtése (MOL töltőállomásokon leadható)

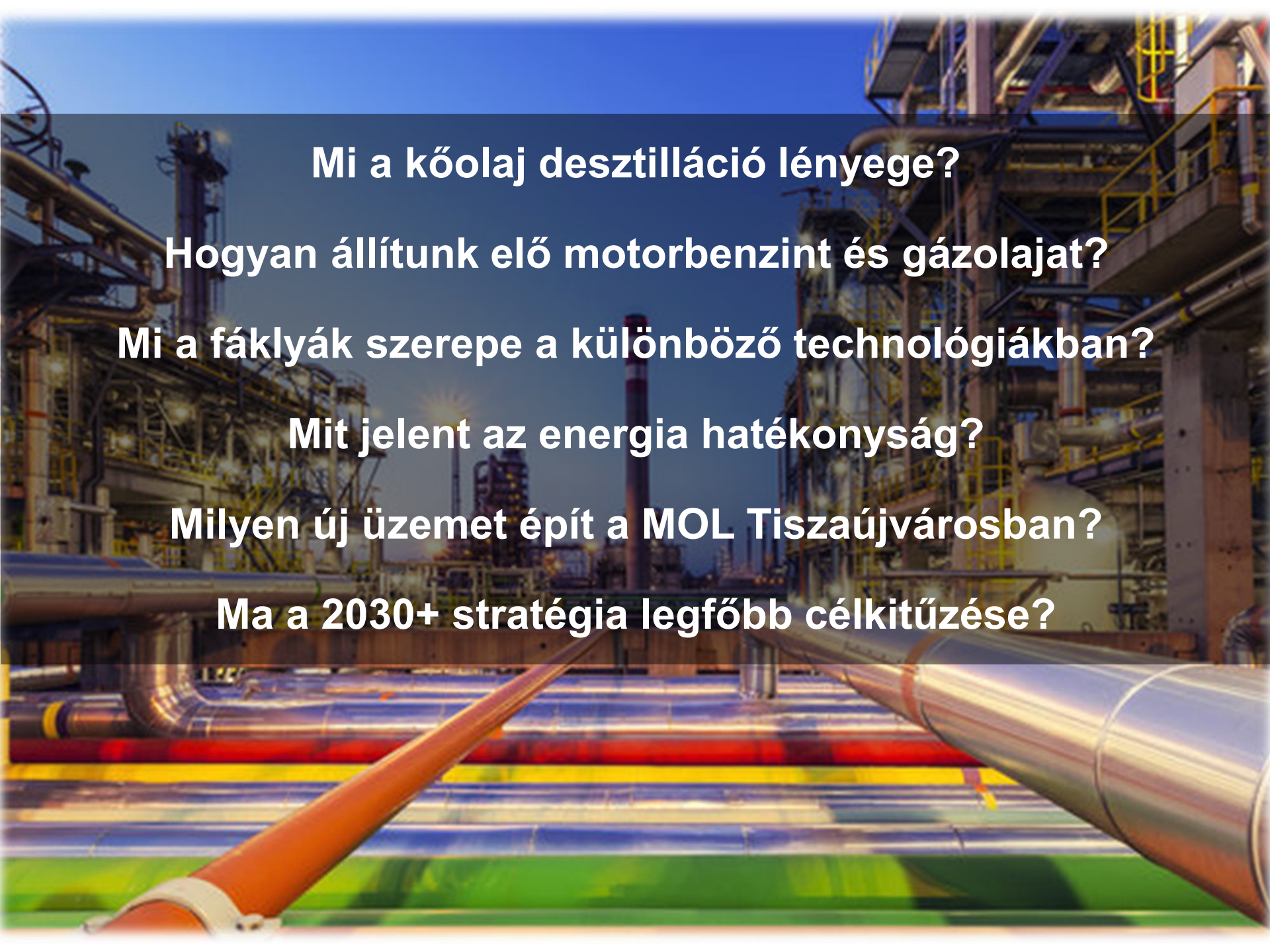

Mire emlékszel?

Mi a kőolaj desztilláció lényege?

Hogyan állítunk elő motorbenzint és gázolajat?

Mi a fáklyák szerepe a különböző technológiákban?

Mit jelent az energia hatékonyság?

Milyen új üzemet épít a MOL Tiszaújvárosban?

Ma a 2030+ stratégia legfőbb célkitűzése?

Látványosan a kőolaj keletkezéséről és feldolgozásáról...

http://sciencenetlinks.com/interactives/energy/interactive/api_treat_012810.swf

SZÜNET

/10 perc/

9:40 – 9:50

